

OFFERS

DOOR
DINA

G.F. CALLENBACH - NIJKERK

OFFERS

MET PENTEEKENINGEN VAN
HENK POEDER

O F F E R S

DOOR DINA

G. F. CALLENBACH — UITGEVER — NIJKERK

1. OP DE ZONDAGSSCHOOL

Vijf minuten voor halftwee werd de deur van het wijkgebouw, waarin Zondagsschool gehouden werd, geopend.

Ordelijk, zooals ze dat gewend waren, gingen de kinderen naar binnen, eerst de meisjes, dan de jongens. Even rumoerde het lawaai hoog op, toen de kinderen in de zaal gekomen waren, en uitroepen als: „Neen, maar, kijk nu eens!” „Waar zou dat voor zijn?” klonken er.

„Zou er prijsuitdeeling zijn?” vroeg een klein meisje nog gauw even aan haar groote zus.

„Welnee,” zei deze, niet al te vriendelijk. „Dan zouden we dat toch wel weten. Dan mochten we toch vader en moeder meebrengen.”

„O, ik dacht het maar,” zei het kleine ding, „omdat de stoelen zoo raar staan.”

Ja, dat raar staan van de stoelen wekte al die onrust.

Op gewone Zondagen stonden de stoelen altijd in kleine kringetjes. In ieder kringetje zat een onderwijzeres haar clubje op te wachten. En iedere onderwijzeres vertelde voor haar eigen kringetje. Alleen zingen, bidden en danken deden ze met elkaar.

Enkele keeren echter, met Kerstfeest, met prijsuitdeeling en wanneer dominee zelf eens kwam, stonden de stoelen aan rijen.

Zoo stonden de stoelen nu ook. Vandaar dat het kleine meisje aan prijsuitdeeling dacht.

Fluisterend vroegen ze elkaar wat er toch wel

wezen zou, men giste en trachtte te raden, totdat een tik met den hamer aan al het gefluister en gegis een einde maakte.

Er werd gezongen, gebeden, net als anders, maar enkelen vonden toch nog gelegenheid elkaar te wijzen op den heer, die daar op zij zat. Zeker was dat degene, voor wien al die veranderingen waren aangebracht.

„Meisjes en jongens, wie kent het versje niet, dat voor vandaag was opgegeven? Eerlijk zeggen, hoor. Jullie hebt natuurlijk allang begrepen, dat het dezen middag anders gaat dan gewoonlijk.

Een vreemde mijnheer wil jullie vandaag iets vertellen. Maar als jullie nu eerst allemaal één voor één je versje moet opzeggen, gaat er zooveel van den verteltijd af. Daarom vraag ik nog eens, en ik reken op eerlijke kinderen: Wie kent het versje niet?”

Aarzelend kwam er een vingertje omhoog, toen nog een paar. Veel vingers kwamen er niet. Het was hier de gewoonte het versje wel te kennen.

„Wilt u het even opteekenen, dames?” verzocht de dame, die aan 't hoofd der Zondagsschool stond. „Heeft niemand zich vergist? Alle anderen kennen het versje dus wel?”

„Ja, juffrouw,” klonk het als uit één mond.

„Goed zoo. Dan zal ik maar vragen, of mijnheer Brons jullie nu wil gaan vertellen.”

„Meisjes en jongens,” begon deze, „toen deze week één van de dames van de Zondagsschool mij verzocht hier eens te komen spreken, nam ik de uitnoodiging graag aan. Waarom? Omdat ik

jullie iets te vertellen heb. Iets wat allen weten moeten. De kleintjes zullen alles misschien nog niet zoo heel goed kunnen begrijpen, toch moeten ze ook maar goed luisteren, iets er van zullen ze toch zeker wel kunnen onthouden.

Ik zal jullie eerst vertellen wie ik ben. Waar ik woon. Wat ik doe.

Mijn naam hebben jullie al gehoord. Ik heet Evert Brons. Ik woon in Oegstgeest en . . . ik ga nog op school.

Ja, daar lachen jullie nu om en sommigen denken zeker: Een groote mijnheer nog op school gaan, die kan niet eens in een bank zitten. Maar ik ga toch heusch op school. Op de zendings-school.

Velen van jullie hebben daar misschien nog nooit van gehoord en je weet zeker heel niet wat daar wordt geleerd.

Denk nu eens goed. Op een naaischool leer je . . . .”

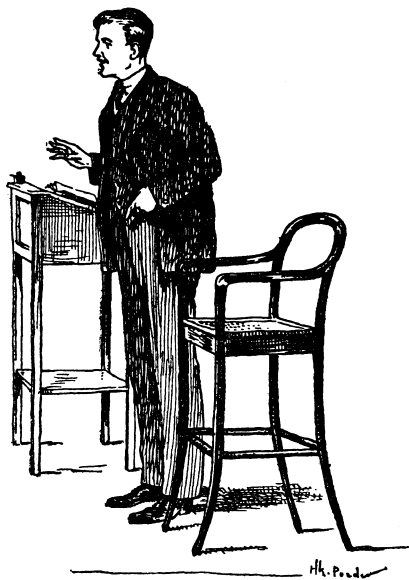
„Naaien,” riepen sommigen.

„Goedzoo,” zei mijnheer Brons.

„Op een schilderschool leer je . . . .?”

„Schilderen,” was het antwoord nu.

„Juist, en zoo zouden we kunnen doorgaan. Op

Ik zal jullie vertellen . . .

een ambachtsschool leeren we een ambacht, timmeren of smeden, of, ja, noem maar op, een heeleboel dingen meer.

Wat zou je dan wel op de Zendingsschool leeren?"

„Zending,” zeiden enkelen.

„Ja, zeker, zending. Ik denk echter, dat velen van jullie van zending niets, of althans maar heel weinig weten. Daarom wilde ik zoo graag eens hier komen, om daar wat van te vertellen.

De school, waar ik op ga, de zendingsschool, is niet maar een gewone school, waar je tweemaal per dag eens heen gaat, neen, wij wonen daar heelemaal, wij zijn er altijd. Het is ons thuis eigenlijk.

Maar in dat huis wordt heel wat geleerd. Daar wordt men opgeleid voor zendeling.

Zendeling beteekent: gezondene. Iemand die gezond wordt.

En waarheen wordt een zendeling gezonden? En waarom wordt een zendeling gezonden?

Toen de Heere Jezus voor het laatst op deze aarde met Zijn discipelen sprak, zeide Hij, dat ze moesten heengaan en alle volken tot de Zijnen maken. Zie je, toen zond de Heere Jezus zelf de discipelen uit, maakte ze toen al tot zendingen. Ze moesten hun, die nog nooit van God hoorden, gaan vertellen dat God hen zoo lief heeft, dat Hij alles wil doen om hen gelukkig te maken. Ja, dat God zelfs Zijn eigen Zoon gezonden heeft, om de straf, die de menschen door hun zonden verdiend hadden, te dragen.

Nu moeten jullie niet denken, dat je zoo maar zending kan worden. Neen, hoor, zending-zijn is niet alleen een mooi, maar ook een heel moeilijk werk.

Als je zending wilt worden, moet je zelf heel veel van God houden. Moet je het zeker weten, dat je een kind van God bent.

O, kinderen, als je werkelijk een kind van God bent, dan kun je daar niet van zwijgen. Dan wil je dat o zoo graag anderen vertellen gaan.

Toen ik nog een kleine jongen was, zeide ik altijd al dat ik zending wilde worden.

Ik wist toen nog niet wat zending-zijn eigenlijk was. Ik wist alleen dat je dan naar Indië ging, om de zwarte menschen, zoo zeide ik toen, van God te vertellen. Ik neem mijn eigen bijbel mee, zeide ik dan, en ik bedoelde dan mijn kinderbijbel, den bijbel met platen. Ik dacht altijd dat de zwarte menschen dien wel even mooi zouden vinden als ik.

Mijn vader en moeder, die het heel prettig zouden vinden als hun kind dat mooie, heerlijke werk zou kunnen gaan doen, zeiden altijd, dat ik maar eerst veel en vlijtig leeren moest.

Ik begreep dat niet goed, dacht eigenlijk dat ik zoo wel zou kunnen gaan, als ik eenmaal oud genoeg was.

Toen gaf mijn vader, die vond, dat ik veel te gemakkelijk dacht over dat moeilijk werk, mij een boek te lezen, waarin stond hoe een zending zijn moet en wat hij weten moet.

Nadat ik het boek gelezen had, meende ik,

dat ik nooit zendeling zou kunnen worden. Niet om het leeren, o neen! Leeren kon ik gelukkig goed, maar om dat andere dat ik gelezen had: om wat ik zelf zijn moest.

In de eerste plaats, een oprecht Christen, en dan: tevreden, oprecht, geduldig, moedig, volhardend, en die deugden bezat ik heelemaal niet. Misschien alleen een beetje moed. Maar dat was toch nog maar „misschien”, want nog nooit had ik mijn moed behoeven te toonen.

Tevreden? Ik mopperde nogal eens, zelfs al, wanneer ik meende dat een ander wat meer had dan ik. Neen, een tevreden jongen was ik zeker niet.

Oprecht, was ik dat altijd? Zeide ik altijd ronduit de waarheid, draaide ik er nooit eens zoo'n klein beetje omheen?

En zoo ging het met al die eischen. Geduld, dat je als zendeling zoo erg, zoo heel erg noodig hebt, daar je soms jaren werkt, zonder eenige vrucht te zien, geduld bezat ik heel niet.

Eenige jaren gingen voorbij. Over zendeling worden sprak ik niet meer. Maar nu word ik het toch. Ik weet nu dat God mij gebruiken wil als zendeling en al ben ik nu nog niet geduldig, en al mopper ik nu ook nog wel eens, ik weet nu, hoe God wil dat ik worden zal en God helpt mij ook om te worden zooals Hij mij hebben wil.

O, kinderen, het is toch zoo heerlijk, dat God mij als zendeling gebruiken wil. Want iedereen, die God lief heeft, kan nog geen zendeling worden. Dat kunnen slechts enkelen. Maar meehelpen aan

het zendingswerk, dat kan iedereen. Door gave en gebed. Door het gebed vooral.

Het is zoo heerlijk, iets voor God te doen. Denk er ook aan, dat het onze plicht is, iets voor God te doen.

De Heere Jezus zeide niet: „Wil je wel van Mij gaan vertellen?” doch: „Gaat henen en predikt.” Het moet dus. God wil het.”

Even was het nu stil. Het was of mijnheer Brons de kinderen gelegenheid wilde geven over zijn woorden na te denken. Toen zeide hij:

„De juffrouw fluisterde mij in, dat jullie zoo mooi zingen kunt. Ik wil daar graag iets van hooren en vertel dan straks nog verder.”

„Het nieuwe versje, hoor, goed je best doen, kinderen. Ziet u,” zeide de juffrouw nog even tot mijnheer Brons, „dit versje maakte een der dames voor ons en wij zingen het op de wijs van: Scheepke onder Jezus' hoede.”

Een tikje, en daar zongen ze:

Telkens als de Zondag aanblijkt
Aan des hemels hoogen trans
En de zon, met held're stralen,
Alles zet in purp'ren glans,
Zien wij van 't vriend'lijk wijklokaal
De deuren openstaan,
En 't is als roept een stem ons toe:
Wil daar toch binnengaan.

Ieder kind is hart'lijk welkom,
Wordt met vreugde er begroet.

Juichend prijzen wij te zamen
Onzen God, die wond'ren doet.
Wij zingen er op blijden toon
Ons staam'lend kinderlied
Ter eer van Hem, Wiens Vadersoog,
Ons overal bespiedt.

Daar vertelt men ons van Jezus,
Hoe Hij over ieder kind
Zegenend Zijn handen uitstrekt,
Omdat Hij hen teer bemint.
Geen dag, geen uur, zelfs geen minuut,
Of Hij staat ons terzij
Met Zijne trouw, die nooit vergaat,
Dat maakt ons 't hart zoo blij.

Wilt dan allen met ons meegaan!
O, bij Jezus is 't zoo goed!
Nooit te vroeg kunt gij Hem kennen
Met dien naam, zoo wonderzoet.
Laat klinken door geheel de wijk,
Dat jong en oud het hoort,
Dat hij slechts waren vrede kent,
Die Jezus toebehoort.

„Ik zou jullie nog wel heel wat kunnen en willen vertellen,” zoo begon mijnheer Brons na het zingen weer, „doch heel veel tijd is daar niet meer voor.

Maar nu heb ik nog niet verteld wat we op school leeren, hè, dat moet ik dus nog doen.

Daar worden wij opgeleid voor zendeling, zeide

ik reeds. Maar wat moet men daar nu allemaal voor weten?

Nu, heel veel. Jullie moeten er eens even goed over nadenken. Een zendeling gaat naar een vreemd land, waar alles anders is dan hier.

Komt een zendeling ergens, waar reeds eerder een zendeling was, dan is de taal van dat volk al geschreven en moet hij die eerst leeren, en verder de gewoonten van dat volk bestudeeren.

Hij moet de kinderen kunnen onderwijzen en de zieken verzorgen. Hij moet de menschen kunnen zeggen hoe ze het best het land kunnen bewerken en hoe ze een huis moeten bouwen. Hij moet ze orde, regel en zindelijkheid leeren.

Dat is dus heel wat, vind je niet?

Maar wordt een zendeling een arbeidsveld aangewezen waar vóór hem nog nooit een zendeling gewerkt heeft, dan moet hij de taal leeren door zijn omgang met die heidenen zelf.

Stel je eens even voor, dat je alleen, of samen, (want de meeste zendingen gaan met hun vrouw samen zendingswerk doen), in een land komt, waar je niemand verstaan kunt. De menschen zijn meestal niet zoo heel vriendelijk, want ze begrijpen niet, wat die vreemde, witte menschen komen doen.

Eerst moet nu de taal geleerd worden, maar voor je die kent, moeten ze al weten, dat die vreemde menschen komen om hun goed te doen. Ze moeten eigenlijk al dadelijk bemerken, dat de zendeling een ware dienstknecht van God is en van den Heere Jezus, die nooit moede werd, de men-

schen te helpen. Weet je wel, zooals in dat mooie versje staat:

Ik wensch te zijn als Jezus,
In 't goeddoen nooit vertraagd.

Daarvoor is het zoo goed als de zendeling ook iets van de geneeskunde weet. Want als die arme heidenen ziek zijn en veel lijden, worden zij gewoonlijk niet verzorgd, omdat de meeste heidenen bang zijn van zieken, en hun dokters, die eigenlijk heel geen dokters zijn, maken het soms nog erger met hun wonderlijke geneesmiddelen. Als dan de zendeling komt, hun pijnen weet te verzachten en hun lijden te verlichten, dan beginnen zij hem te vertrouwen, misschien wel een beetje lief te hebben. En als hij dan later van den Heere Jezus gaat vertellen en van Zijn groote, groote liefde, begrijpen ze er al iets van, omdat ze de liefde van een dienstknecht van Hem ondervonden hebben.

Meisjes en jongens, ik moet eindigen. Maar ik wil jullie toch eerst nog zeggen, dat het zoo heerlijk is, je door God geroepen te weten.

Toen jullie zoeeven zongen, dacht ik: „Als ik eenmaal de heidenkinderen dat versje ook eens kan leeren! Als ze dan in hun eigen taal zingen zullen:

Wilt dan allen met ons meegaan!
O, bij Jezus is 't zoo goed!
Nooit te vroeg kunt gij Hem kennen,
Met dien Naam zoo wonderzoet,

zal dat niet heerlijk zijn? Ze roepen dan als het ware de anderen, die nog heidenen zijn.

Nu weten jullie wat meer van de zending. Ik ben blij, dat ik dezen middag hier van dat heerlijke werk heb mogen vertellen. Zullen jullie de zending nu ook niet meer vergeten? Zullen jullie voor haar bidden? Je weet er nu iets van, wat moeilijk werk de zendelingen en de zendelingsvrouwen te doen hebben en het is zoo heerlijk, in dat vreemde land te kunnen denken: In het Vaderland wordt voor ons gebeden, door de grooten, maar ook door de kleinen.

Laat ons nu danken."

Een oogenblik later waren de kinderen weer buiten, druk pratend met elkaar. Of er ook waren die over het gehoorde napraatten?

2. EEN UITNOODIGING

Moeder," zei Marie Groen, „ik heb een uitnoodiging voor het jaarfeest van een zendingkring. Mag ik gaan?"

„Wanneer is het, Marie?"

„Morgenavond, Moeder. Het belooft heel gezellig te worden, en ik zou er graag heen gaan. Mag ik?"

„Als je met je werk kunt klaarkomen, mag je gerust gaan, hoor."

Marie, die voor onderwijzeres studeerde, had, zoodra ze van de kweekschool thuiskwam, dit aan haar moeder gevraagd.

Nu zette zij zich op haar eigen lage stoeltje bij den haard, om met haar moeder gezellig te schemeren.

„Wil je thee?” vroeg moeder, na een poosje van heerlijke stilte.

„Graag, Moeder, maar 'k wil toch niet dat u het inschenkt. We zitten nu zoo heerlijk en dan is dat heerlijke direct weer weg.”

„Die rust zal zoo heel lang niet meer duren, Marie. Zoo dadelijk zal Frans wel thuis komen en dan is het met onze rust gedaan.”

„Frans,” lachte Marie, en toen haastig: „Mag ik hem morgenavond meenemen, Moeder? Toe, ik vind het zoo saai om alleen te gaan. Of gaat u soms mee?”

„Ik? Nee, meisje, ik ga niet graag uit. En Frans mee? Zou hij daar nu wel iets aan hebben?”

„O ja, Moeder. Hij houdt zooveel van muziek en zingen. Hij zal het juist heel prettig vinden. Toe, laat hem maar meegaan. U weet, ik ga zoo graag met hem uit.”

„Ja,” zei moeder, „soms denk ik weleens, dat je best zijn moeder kon zijn. Marie en Frans, Frans en Marie, die twee zijn onafscheidelijk.”

„Maar ik ben ook wel een beetje zijn moeder,” zei Marie. Toen zwegen beiden en dachten aan dien vreeselijken tijd, toen vader zoo ziek was. Frans was toen een klein, teer ventje van twee jaar. In dien tijd had Marie, die toen tien jaar was, bijna de geheele zorg voor Frans op zich genomen. Moeder moest voor vader zorgen, en vader was maanden lang ziek geweest. Wat

was Marie toen van Fransje gaan houden. Ze haastte zich altijd uit school naar huis, en van uit de verte zag ze dan al dat kleine, bleeke kindersnoetje, dat zoo heerlijk opklaarde, wanneer het haar zag door het raam. Dan speelde of wandelde zij met hem en was zij zijn moedertje.

Toen was vader gestorven. Moeder had, door haar wanhopige droefheid, Fransje bang gemaakt. Hij had zich in dien tijd schuw teruggetrokken van zijn schreiende moeder en zijn troost gezocht bij Marie. Dat was nu al acht jaar geleden, maar de hechte band, in dien tijd gelegd, was niet minder sterk geworden, eer het tegendeel.

Plotseling was er een heele drukte in de gang. Een deur werd dichtgeslagen, men hoorde een geluid alsof een tasch werd neergegooid. Moeder en Marie schrokken beiden op.

„Daar is Frans, Moeder,” fluisterde Marie, „zeg nu gauw of hij mee mag.”

„Nu, toe dan maar,” was moeders antwoord.

„Fijn,” fluisterde Marie terug.

„Hè, wat is het hier donker!” riep opeens een luide, vroolijke jongensstem.

„Donker? Het is hier knus, jongetje. Het is heerlijk om een poosje te schemeren.”

„Maar dan toch maar even. Ik houd meer van licht. Ik zie graag wat.”

„Nu, dan zullen we maar gauw licht maken, Frans,” zei moeder. „Of nee, ga eerst even bij Marie zitten, die heeft je wat te zeggen.”

„Weet je iets goeds, Marie? Toe, zeg het eens gauw.”

„Ga je met me mee, morgenavond, Frans, naar 'n jaarfeestje? Het belooft heel gezellig te worden.”

„Ja,” juichte Frans. „Natuurlijk ga ik mee. Waar is het? Wat doen ze er? Komen er veel mensen? Toe Marie, vertel er eens wat van.”

„Ik weet er zelf maar heel weinig van, jongen. Ik weet alleen dat het het jaarfeest is van een zendingskring en dat er muziek en zang zal wezen.”

„Hè,” zei Frans, „van een zendingskring? Wat eigenaardig. Gisteren was er op Zondagsschool ook een mijnheer, die over zending sprak.”

„Nee, maar, en daar heb je ons niets van gezegd.”

„Nee, toen ik thuis kwam, was tante Anna hier, weet u wel, Moeder, toen gingen we eten. Later dacht ik: ik bewaar het voor onze Woensdagmiddagwandeling, dan heb ik weer eens wat te vertellen.”

„Waar heeft die mijnheer over gesproken, Frans?” vroeg moeder. „Vertel ons er eens iets van.”

„Hij heeft verteld wat een zendeling allemaal leeren moet, Moeder, en hoe moeilijk het is om te wonen onder zulke vreemde mensen, die je niet eens verstaan kunt. Het was erg mooi en ik wil er graag nog wat meer van hooren.”

„Nu, dat zal ook wel gebeuren, morgenavond,” zei moeder, die inmiddels het licht had opgestoken. „Gaan jullie nu maar gauw aan het werk. Als jullie morgenavond uit willen, zul je toch moeten zorgen, dat je dien avond werkelijk vrij hebt.”

3. HET FEEST

„Fijn, hè Marie,” en Frans, die met Marie op weg was naar het feest, drukte Marie's arm eens stijf tegen zich aan. „Ik ben toch zoo nieuwsgierig.”

„Ik ook, Frans. Al vaak heb ik van die jaarfeesten gehoord, doch er nog nooit een meegeemaakt. Ik weet dus ook heel niet wat ons te wachten staat.”

„Wat leuk, dat wij beiden nu vlak na elkaar iets van de zending hebben gehoord, hè. Zondag wij op de Zondagsschool en . . . .”

„Hè, ja, vertel me daar eens wat van. Je wilde er van vertellen op onze Woensdagmiddagwandeling, maar nu wandelen we toch ook, al is het dan Dinsdagavond.”

„Ik weet er niet zoo heel veel van te vertellen. Ik heb het immers al gezegd, die mijnheer vertelde wat een zendeling allemaal weten moet. Hij zeide ook, dat we er eens goed over denken moesten, hoe het zijn zou, te wonen in een land waar je niemand verstaan kan en waar geen mensch je verstaat.

Het zou mij niets lijken, hoor. Zoo ver van alles af,” en Frans knuffelde zich eens stijf tegen Marie aan. „Ik zou toch maar liever geen zendeling zijn.”

„Iedereen behoeft ook geen zendeling te worden, Frans. We kunnen toch wel aan het zendingswerk meehelpen. Daarvoor behoeven we geen zendeling te zijn.”

Intusschen waren ze bij het gebouw gekomen, waarin het feest zou gevierd worden.

Aan den ingang stonden eenige dames om de gasten te ontvangen. Ze wezen hun een klein kamer-tje, waar ze zich van hoed en mantel of jas konden ontdoen.

„Wat nu?” fluisterde Frans.

„Nu gaan we naar binnen. Kijk hier.”

Een gezellige aanblik bood de zaal. Overal waren gezellige zitjes gevormd en de tafels waren met bloemen versierd.

Terwijl Marie rondzag naar een plaats, trok Frans haar eensklaps aan een arm. „Kijk eens gauw, Marie!”

Marie schrok, toen ze opkeek. Voor haar stond een Indisch meisje, dat haar strak aankeek, zonder iets te zeggen.

„Ik wilde graag een plaats hebben,” zeide Marie verlegen.

Even bleef het meisje haar nog aankijken, barstte toen uit in een hartelijken lach.

Nu herkende Marie haar. Het was degene, die haar voor dezen avond had uitgenoodigd.

„Ik herkende je heel niet,” lachte Marie. „Waarom doe je dat?”

Eer het meisje kon antwoorden, zag Marie nog meer meisjes in Indische kleeding. Allen zoo geschminkt en door de ongewone kleeding zoo anders lijkend, dat het moeite kostte in hen Nederlandsche meisjes te zien.

„Waarom we dat doen?” kwam het antwoord.

„Wel omdat we een zendingskring zijn en we al-

„Ik herkende je heel niet.”

tijd voor Indië werken. Het leek ons wel leuk op ons jaarfeestje een paar Indischen als gasten te hebben.”

Het was tijd om te beginnen. De presidente van

den kring heette alle aanwezigen hartelijk welkom en sprak de hoop uit, dat alle gasten en leden van den zendingskring „Kasih Goesti” een gezegenden avond mochten hebben. Een avond die allen aanwezigen meer liefde voor de zending zou bijbrengen en dat dien avond ook in het offeren iets van die liefde zou blijken.

Toen ging ze bidden.

Na het gebed werd door de meisjes in Indische kleeding een maleisch lied gezongen:

Padauwe akoe, selalve harap,
Lepaskanlat akoe dau kepitjikan.
(Op U, mijn Heiland, blijf ik hopen,
Verlossing van mijn bange pijn).

Het was doodstil in de zaal, toen dat lied gezongen werd, al verstond slechts een heel enkele de woorden. Dat er gezongen werd in de taal van het land, waar de zending werkt, maakte grooten indruk op de aanwezigen.

Nu kwam een Bestuurslid der Zendingsvereeniging aan het woord.

„Toen ik de uitnoodiging ontving om op dit jaarfeestje iets over de zending te vertellen, was ik blij verrast.

Vele malen heb ik reeds van dezen zendingskring gehoord; vaak er mede gecorrespondeerd, wanneer men mij vragen stelde over zendingsonderwerpen; reeds enkele malen in ontvangst genomen het batig saldo, dat nooit zoo heel gering was en altijd heb ik gevoeld, dat ware zendings-

liefde hier de drijfveer is van al het werk; dat de naam „Kasihani Goesti”, uit liefde tot den Heere, wel zeer goed gekozen is. Ik ben werkelijk blij, nu eens zelf in het midden van dezen kring te zijn.

Waar ik nu over spreken zal? Heel veel zal ik niet zeggen. Ik wil niet vergeten dat dit in hoofdzaak een feestavond is, de verjaardag van dezen kring, en het programma nog heel wat moois belooft. Ik wil echter zoo graag eens iets zeggen over wat zending eigenlijk is en wat een zending eigenlijk doen moet.

Zoo vaak hoort men de opmerking: „Waarom moet een zending zooveel leeren? Als iemand een waar Christen is, kan hij toch anderen wel van den Heiland gaan vertellen.” Doch die dat zegt, toont dat hij nog nooit goed heeft nagedacht over het werk van den zending.

Laten we daar eens even over praten.

We stellen ons voor dat een zending wordt uitgezonden naar een streek, waar nog nimmer een zending werkte.

Dan komt er een moeilijke tijd voor hem. De menschen, waaronder hij zich vestigt, vinden hem heel dom. Hij kan niet eens praten, zeggen ze. Onze kleine kinderen zijn nog knapper dan hij. Want de heiden vindt dat alleen degene, die zijn taal spreekt, praten kan.

Ze vinden ook, dat hij niet goed loopen kan, want op die smalle bergpaadjes moet men heel voorzichtig zijn en steeds op den weg letten om niet te vallen. Doordat men niet rondkijken kan, leert

men ook niet gauw den weg, terwijl de inlander dien als vanzelf vindt. En omdat de zendeling en zijn vrouw, om de taal te leeren, van alle dingen den naam vragen en dien dan opschrijven, denken de inlanders dan ook nog, dat ze niet eens weten hoe de verschillende dingen heeten, en ze zeggen tot elkaar: Zij weten niets en zij zeggen niets. Ze lachen om den zendeling en zijn vrouw, ze bespotten hen, ze maken tegen elkaar, in hun bijzijn, allerlei opmerkingen en al verstaat men ook de taal niet, men merkt het gauw op, dat men bespot wordt.

Om de taal dan ook goed te kunnen leeren, moeten zij trachten eerst het vertrouwen der inlanders te winnen. En al kunnen zij dan ook dadelijk al niet beginnen om hun de Blijde Boodschap te verkondigen, toch behoeft die eerste tijd, dien zij onder hen verkeeren zonder de taal te kennen, niet als verloren te worden beschouwd. O neen, want in dien tijd kunnen ze reeds zoo veel, zoo heel veel doen. Met hun hulpvaardigheid zullen ze trachten de harten der menschen tot zich te trekken. Met hun reinheid een voorbeeld geven. Als er zieken zijn, zal de zendeling trachten die te helpen. Gelukkig dus, dat hij wat van de geneeskunde heeft geleerd.

En steeds zal hij zijn best doen om hun gewoonten te leeren en hun taal. Want in hun eigen taal moet hij hun het Evangelie brengen.

Sommige menschen meenen dat de Inlanders maar Nederlandsch moeten leeren, omdat ze toch ook onderdanen van onze Koningin zijn. Nu, op

de scholen leeren ze ook Nederlandsch. Maar die menschen, die willen dat we de heidenen in het Nederlandsch het Evangelie brengen, begrijpen niet, dat een Heiland in een vreemde taal gebracht, toch nooit de eigen Heiland kan worden. Als ze ons eens iets heel prettigs gingen vertellen, maar dan in een andere taal, denkt u dat we het dan wel als heel echt van ons zouden voelen? Ik denk van neen. Want we voelen en denken „Nederlandsch”. Als we dat maar goed verstaan, dan zullen we ook begrijpen dat een ander ook in zijn eigen taal voelt en denkt. En we begrijpen dan ook, dat we den heidenen het evangelie moeten brengen in hun eigen taal en trachten moeten hunner één te worden.

Dat heeft deze kring wel heel goed gevoeld en toonde dit, door zich te kleeden als Indischen en in het Maleisch te zingen een lied God ter eere. Het was werkelijk een goed idee. Zoo moet het inderdaad zijn. Niet zeggen tot den heiden: kom naast ons staan, maar zelf naast hem gaan staan. Kent de zendeling de taal, dan zal hij gaan vertellen en daardoor de taal nog beter machtig worden. En steeds zal hij beproeven voor alles het rechte woord te vinden, het rechte woord in hun eigen taal.

Kent de zendeling voldoende de taal, dan zal hij ook onder de kinderen gaan werken en spoedig wordt dan de behoefte aan een school gevoeld.

In den eersten tijd zal de zendeling zelf die school moeten houden, wat een geluk dus, dat hij ook daar wat van af weet.

De zendeling zal de Inlanders ook moeten leeren geregeld bezig te zijn.

Hij zal hen helpen het land te bebouwen, dus eenige kennis van landbouw zal hem ook heel best te pas komen.

U ziet dus, dat een veelzijdige ontwikkeling voor een zendeling noodzakelijk is.

Als nu de menschen en in hoofdzaak de kinderen, lezen gaan leeren; als ze iets gaan begrijpen van God; als ze eenige kennis krijgen van de bijbelsche geschiedenis, dan komt de behoefte aan een Bijbel in hun eigen taal.

Dus moet de Bijbel vertaald worden.

Hebt u er wel ooit over nagedacht," ging de spreker voort, en hij hief een Bijbel omhoog, „wat het is den Bijbel te vertalen? Als wij ons eens even indenken, dat we dien Bijbel gingen uitschrijven, woord voor woord, dan duizelt het ons al, en als we hem dan vertalen moeten en in een andere taal overschrijven! Die taal moet de vertaler dan wel heel goed kennen en dan nog zal hij vaak het juiste woord niet kunnen vinden.

Hoeveel studie en onderzoek zulk een vertaling eischt, is dan ook niet te zeggen en als wij er goed over doordenken, moeten we wel respect hebben voor hen, die dat geweldige werk verrichten.

Er is zeker groote liefde tot God voor noodig en ook groote liefde tot den naaste om het werk der zending met opgewektheid te kunnen doen en niet te versagen, als men soms na jarenlangen arbeid nog geen vrucht ziet.

En dan," ging de spreker ernstig voort, „heeft iemand er weleens aan gedacht, hoeveel in zendingsfamilies soms geleden wordt, door ziekte, door sterfgevallen? Hoeveel graven van zendingen, zendelingsvrouwen en -kinderen zijn er niet op de verschillende zendingsposten!

En als de kinderen grooter worden, hoe vaak moeten de ouders ze dan naar Holland sturen. Soms omdat het klimaat zoo ongezond is en het kind maar niet flink wordt; vaak omdat er in de streek waar ze wonen geen gelegenheid is voor de kinderen om te leeren. Dikwijls om beide redenen. Denk het u eens in hoe stil en leeg het moet zijn in zoo'n zendelingswoning, als de kinderen, die met groote blijdschap ontvangen werden, en die het huis zoo opvroolijkten, zijn weggegaan.

En toch, een echte zending is, ondanks dat alles, een gelukkig mensch, omdat hij doen mag dat heerlijke werk, door den Heere Jezus zelf bevolen en vol moed gaat hij verder, denkende aan het: „Zaaier, zaai in Gods naam voort.”

Ik hoop," zoo besloot de spreker, „dat ik u eenig begrip heb kunnen geven van wat zending-zijn eigenlijk inhoudt en geef het woord nu weer aan den kring. Moge deze, die zooveel doet voor ons zendingswerk, niet alleen wijl hij onze inkomsten altijd weer weet te vermeerderen, doch ook omdat hij de zendingsliefde aankweekt, zonder hetwelk de zending zeker niet kan bestaan, steeds uw aller medewerking genieten. Moge deze avond nog medewerken die liefde te

vergrooten en moge hij ons ook nog leeren het zendingswerk te zien als een taak, ons door God zelf op de schouders gelegd.”

Na de pauze, waarin een groote bedrijvigheid heerschte, kwamen er nog enkele zangnummers en muziekstukjes en twee tableaux.

Het eerste tableau stelde voor het uitpakken van een zendingskist op een afgelegen zendingspost. Werkelijk kon men zich een oogenblik indenken in Indië te zijn en het uitpakken van zulk een kist bij te wonen. Men zag den zendeling met zijn vrouw, beiden zoo blij door dit teeken van medeleven uit het Vaderland en enkele Inlandsche meisjes en jongens, die, met oogen groot van verbazing, al die schatten bezagen.

Als slot kwam een tableau, dat den tijd voorstelde. Een klok, die hoog aan den muur hing, wees elf uur. Eenige meisjes, in het wit gekleed, wezen er naar en een paar andere zongen:

Zie de tijd snelt immer voort,
Nog maar enk'le schreen,
En dit feest, zoolang verbeid,
Hooft weer tot 't verleen.
Maar de nagalm, rijk en blij,
Blijve lang, heel lang ons bij,
Danken wij, voor dit ons feest,
Onzen God het meest.

Nog een kort afscheidswoord, een verzoek aan de aanwezige meisjes om lid te worden van den

zendingskring „Kasihlan Goesti” . . . en het feest was voorbij.

Haastig spoedden Marie en Frans zich naar huis. „Je wordt zeker lid, hè, Marie?” vroeg Frans, nadat ze geruimen tijd met elkaar over al het gehoorde hadden gepraat.

„Ik zal er met moeder over praten, Frans. Ik zou wel heel graag willen.”

4. EEN OFFER

Twee uur, Marie,” riep Frans ’s Woensdags- middags na het feest. „Ben je klaar?”

„Ja, hier ben ik al. Ga maar mee. Dag, Moeder. Ja heusch, ik zal er aan denken,” dit als antwoord op moeders ernstigen, vragenden blik.

Daar gingen ze dan, om hun gewone Woensdagmiddagwandeling te doen. Als het maar even kon, ging die wandeling door. Regen of wind, koude of hitte konden die niet beletten.

Marie en Frans hielden beiden veel van wandelen, en van April tot November was hun huis versierd met bloemen, op die wandelingen geplukt. Het was nu einde Maart en nog te vroeg voor bloemen.

„Mogelijk staan er nog wat katjes,” zei Marie, „veel zal het wel niet meer zijn.”

„Toch is er al lente in de lucht,” verklaarde Frans.

„Ruik toch eens, Marie. Hè, wat fijn toch! Wat jammer dat moeder nooit eens met ons meegaat.

Het zou haar toch ook goed doen eens heerlijk buiten te zijn."

„Ja, maar Frans, moeder kan niet zoo goed loopen als wij en moeder heeft ook zulk een groot verdriet gehad, daardoor heeft ze niet veel lust om eens uit te gaan."

„Toe, Marie, vertel nog eens wat van vader," verzocht Frans. „Ik weet maar zoo weinig van hem."

„Je lijkt op vader, Frans. Ik denk het dikwijls," zei Marie. „Moeder ziet het ook, want soms, als je je haar zoo wegstrijkt, precies zooals vader dat doen kon, wordt ze heel bleek en knijpt ze haar lippen vast oopen. Moeder hield zooveel van vader, weet je en nadat vader gestorven is, was ze nooit meer recht vroolijk."

„Het is toch zoo fijn, dat ik jou heb, Marie," kwam Frans opeens, „wat moest ik anders beginnen."

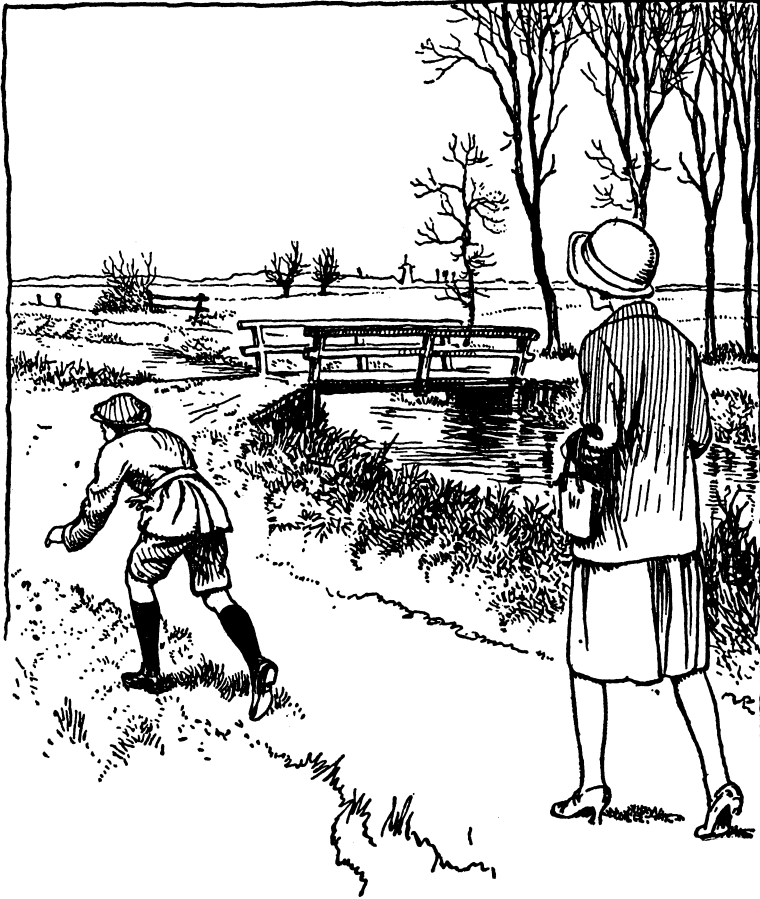
„O," riep hij opeens, en hard vooruit loopend, bukte hij zich over het gras en wees ze Marie aan: twee parse crocusjes, de eerste lenteboden.

„Mooi, hè, Marie, zal ik ze plukken?"

„Dat deed ik niet, Frans. Als je ze geplukt hebt, gaan ze zoo dood, ze zijn waarschijnlijk al heelemaal verlept eer we thuis zijn. Dan heeft niemand er wat aan. Als je ze laat staan, kunnen nog zooveel menschen er van genieten. We moeten niet alleen, of altijd in de eerste plaats aan onszelf denken, hè, Frans."

„Nee, dat mag je ook niet," stemde Frans toe.

„Wat was het feestje toch fijn deze week, hè," verkneuterde hij zich daarop weer. „De jongens

„O,” riep hij opeens, en hard vooruit loopend....

op school wilden heel niet gelooven, dat ik over elf pas thuis was gekomen. Word je nog lid, Marie?”

„Ja, Frans, daar moet ik nu eerst eens met jou

over praten. Ik wil graag lid worden van dien zendingkring en moeder vindt het ook goed, doch den heelen avond heb ik er voor noodig, dus moet ik op een anderen keer mijn tijd weer inhalen. Je weet dat ik het volgend jaar examen wil doen en ik wil slagen, dus moet ik ook werken.

Ik reken dat ik iederen avond twee-en-half uur werk, die moet ik dan ook inhalen. Ik wil iederen avond een half uur langer werken, doch Woensdagavond is bestemd voor handwerken, dus heb ik pas anderhalf uur ingehaald. Een uur kom ik dan nog te kort en... dat zal wel van onzen Woensdagmiddag af moeten, Frans....”

„O, nee, doe het dan maar niet, Marie. Nee, doe het dan als het je blijft maar niet. Onze heerlijken Woensdagmiddag wil ik er niet voor missen.”

„Maar, Frans, zeg dat nu niet zoo ineens. Je wilde toch zelf ook, dat ik lid zou worden.”

„Ja, maar niet als het van mijn tijd af moet.”

„O, maar Frans, dat is toch niet zoo heel mooi. Als je alleen maar iets voor anderen wil doen, als het je niets kost, dan heeft het toch niet heel veel waarde.”

„Toe, Marie, laten we het maar niet doen,” vleiide Frans weer. „Die wandelingen zijn zoo heerlijk. Als er een uur van af moest, zouden we nu al haast terug moeten gaan. Toe Marie, denk er nu maar niet meer aan.”

„Maar ik moet er aan denken, Frans, dat kan ik niet laten. Weet je, toen die mijnheer Dinsdag-

avond vertelde, wat een zending allemaal doen moet, dacht ik hoe weinig wij toch voor anderen doen, daarbij vergeleken. Wat moeten die mannen en vrouwen niet opofferen, en zouden wij een uur dan al te erg vinden?

Toe jongen, denk er nog eens goed over na. Ik vind het ook erg, onze wandeling te moeten bekorten, je weet hoe prettig ik die altijd vind, maar dat uur is nu misschien een offer, dat God van ons vraagt. En dan toch nog maar een heel klein offer, Frans, als we er eens op letten wat anderen moeten opgeven.

Laten wij er nog eens goed over denken, Frans. Zie je, als jij het niet heelemaal goed vindt, dat ik lid word, doe ik het niet, want ik vind, dat als we iets aan God geven, en dat uur geven we toch eigenlijk Hem, wij het dan blij moeten geven. Ik zou zoo bang zijn, dat 't anders geen waarde had." Zwijgend wandelden zij nog geruimen tijd door, elk in eigen gedachten verdiept.

„Weet je," begon Frans eindelijk, „Zondag zeide mijnheer Brons, dat we allemaal wel iets voor de zending kunnen doen. Ik kon dat haast niet gelooven, maar als we nu dat uur opofferen, doen wij toch ook reeds wat voor de zending, is 't niet, Marie?"

„Ja zeker, Frans, dat is toch wel heerlijk, niet?" Verder spraken ze er niet meer over, maar gingen zwijgend den langen weg naar huis.

Den volgenden dag haalde Frans Marie af van school.

Den volgenden dag haalde Frans Marie af van school.

Een enkele maal deed hij dat wel eens meer. Als hij zich heel erg haastte, kon het net. „Marie, word maar lid,” was het eerste wat hij zeide.

„Hè, Frans, vind je het goed, vind je het werkelijk goed? Zal je er nooit over mopperen?”

„Nee, dat denk ik niet; ik zal ten minste probeeren het niet te doen. Het is wel een heel offer, hoor,” zuchtte hij, „al zeg jij, het is maar een uur per week. Hè, die wandelingen waren toch zoo fijn.”

„Maar we blijven toch wandelen, al is het wat korter. Ik ben er toch zoo blij om, dat ik gaan kan. Ik zal je er altijd alles van vertellen, hoor, dan is het net of jij ook een beetje lid bent.”

5. WAT MARIE FRANS VERTELDE

Met groote spanning zag Frans den volgenden Woensdag hun wandeluurtje tegemoet.

Wonderlijk, dacht Frans, we moeten de wandeling veel korter maken en er is veel meer te vertellen. Hij had zich Dinsdagavond voorgenomen wakker te blijven tot Marie thuis kwam, doch dat was niet gelukt. Eer hij het wist, sliep hij al.

„Kom, Frans, laten we maar gauw gaan,” riep Marie na de koffietafel, „ik heb je zooveel te vertellen.”

Zij groetten moeder en stapten vroolijk weg.

„Hoe was het gisterenavond, Marie?” vroeg Frans, zoodra ze buiten waren.

„O, zoo prettig, Frans. Die heer en dame, die in dat tableau de zendeling met zijn vrouw voorstelden, hopen dit jaar nog naar Indië te gaan in dienst der zending. Die dame is ook lid van

den kring en zal ons van uit Indië schrijven. Wij naaien nu allerlei dingen, die ze zullen meenemen: lakens en kussensloopen voor het ziekenhuisje, knikkerzakjes, die we zullen vullen met knikkers voor de Indische kinderen, daar houden ze zooveel van.

Er was ook een dame, die vroeger lid van den kring was en met een zendeling is getrouwd geweest. Zij heeft ons veel verteld van haar leven en haar werk in Indië.

Heel ver weg waren ze geweest, op de Sangir- en Talauer eilanden. Toen ze eenmaal in Indië waren, moesten ze nog wel drie weken varen, eer ze op hun bestemming waren. Ze hadden toen gewoond bij den zendeling, die daar reeds was. Die zou hen helpen met de taal en hun leeren hoe ze daar leven moesten. Toen ze wat gewend waren was deze met zijn vrouw en kinderen naar Holland gegaan. Vacantie had hij toen, verlof noemen ze dat. Je moet weten dat zendelingen om de zes of zeven jaar, één jaar verlof krijgen. Dan kunnen ze naar Holland gaan. Je begrijpt, dat ze daar meestal erg naar verlangen. Ze zien dan hun vader en moeder, hun familie en vrienden weer. Dikwijls komt het voor, dat er in de jaren, die ze op het Zendingsveld vertoefden, familieleden of vrienden zijn gestorven en dan is hun thuiskomst verdrietig.

Ook gebeurt het vaak, dat een zendeling of zendelingsvrouw ziekelijk geworden is door het Indische klimaat, en ze kunnen dan in dat verlofjaar, in hun Vaderland, weer beter worden.

De meesten gaan na dat jaar weer graag terug naar Indië. Die menschen in dat verre land zijn hun vrienden geworden en zij verlangen weer naar hun werk, hun moeilijke, doch mooie werk.

Toen het zendelingsgezin was weggereisd, begon hun eigenlijke zendingswerk pas.

Aan de levenswijze, eerst zoo vreemd voor hen, waren ze toen al wat gewend. Ook het eten was heel anders dan hier. Aardappelen kent men daar niet, kunnen er ook niet groeien, zooals na herhaaldelijk genomen proeven gebleken is. Groenten zijn er ook niet veel. En zoo moesten ze wel wennen aan rijst, de echt Indische kost: rijst met vleesch, rijst met visch, rijst met kip, altijd, altijd maar rijst. Eerst vonden ze dat niet zoo heel lekker, doch spoedig wenden ze er aan. Ze waren niet samen, hoor, want de vorige zending had verscheidene jongens en meisjes in huis genomen. Dat waren meestal verwaarloosde kinderen; kinderen die door hun vader en moeder niet goed, of soms ook heelemaal niet verzorgd werden. En de zending en zijn vrouw hadden die stakkers een plaatsje gegeven in hun huis. Toen de zending met zijn gezin nu naar Holland ging, hadden zij de zorg voor die kinderen overgenomen. De zending leerde ze lezen en schrijven en de meisjes leerden bovendien naaien en de huishouding verzorgen.

Eens, toen die mevrouw bezig was een kist uit te pakken, die zij uit Holland had meegebracht en ze daaruit portretten haalde, die ze natuurlijk

niet zoo maar ineens kon wegleggen, maar eerst eens bekijken moest, stonden een oogenblik later alle jongens en meisjes bij haar. Het meisje, dat helpen moest bij het uitpakken, had ze geroepen. Ze hadden nog nooit portretten gezien en begrepen er niets van. Ze dachten, dat die menschen op die portretten leefden en.... ze waren er bang voor. Het kostte mevrouw heel wat moeite hen te doen begrijpen, dat het levenlooze dingen waren en dat die menschen hen heelemaal geen kwaad konden doen.

Toen hun kindje geboren was, waren er ook zoo-veel dingen die de menschen verbaasden. Ten eerste dat het een blank kindje was. Zulk een mooi, wit kindje hadden ze nog nooit gezien.

En dan, dat mevrouw het kindje wel eens liet huilen, dat deden die moeders daar nooit. O, neen, ze namen het kindje dadelijk op, droegen het vaak in een doek geknoopt op den rug. Ze zijn altijd bang, dat er booze geesten zullen komen, om het kindje kwaad te doen.

O, die angst voor booze geesten is toch zoo erg.

Telkens vertelden de zendeling en mevrouw hun weer dat ze niet bang behoeften te zijn, want dat God regeert, God die de menschen zoo lief heeft.

„En als we nu weten dat er een God is, groot en machtig, die ons geen kwaad wil doen, doch ons juist rijk en gelukkig wil maken, en die voor ons zorgt en over ons waakt, waarom zouden we dan bang zijn?” vroeg de zendeling hun vaak.

Maar je begrijpt wel, Frans, dat het niet zoo ge-

makkelijk is voor die menschen, om te gelooven wat zoo'n vreemde man hun vertelt."

„Neen, mijnheer Brons zei ook dat zendeling-zijn een moeilijk werk is."

„Ja, weet je wat het is? Die menschen vertrouwen zulke vreemde menschen niet en dat is wel een beetje te begrijpen. Alles wat vreemd is, wantrouwen ze. En weet je, Frans, waarheid kennen ze niet. Het is alles bij hen leugen en bedrog. En daarom kunnen ze niet begrijpen, dat vreemde menschen bij hen zullen komen, alleen om hun goede dingen te vertellen. Ze denken altijd, dat de zendeling bijbedoelingen heeft en het kost heel wat moeite om dat wantrouwen te overwinnen.

Daarom heeft een zendeling ook zooveel geduld noodig. Steeds weer opnieuw vertelde hij de menschen wat hem zelf zoo gelukkig maakte. Nu was dit voor hem al wat gemakkelijker, omdat hij niet de eerste zendeling daar was en de inlanders al een beetje vertrouwen in die blanke menschen hadden.

Er zijn menschen, vertelde die mevrouw, die het dom vinden, om heidenen te gaan vertellen van God. Ze zeggen dan, dat ze gelukkiger zijn in hun heidendom. Maar als die menschen ook maar ééns een kijkje genomen hadden in de heidelanden, zouden ze dat nooit meer zeggen.

Hoe kan iemand nu gelukkig zijn, die altijd, altijd maar bang is?"

„Bang zijn is vreeselijk," zei Frans zacht en hij dacht er aan hoe naar hij het vond, als hij

's nachts eens wakker was en het zoo donker en stil was om hem heen.

„Ja, maar als je het licht dan aantrekt, is dat bange, nare gevoel weer over, hè,” zei Marie, die wel wist dat Frans niet graag in 't donker was.

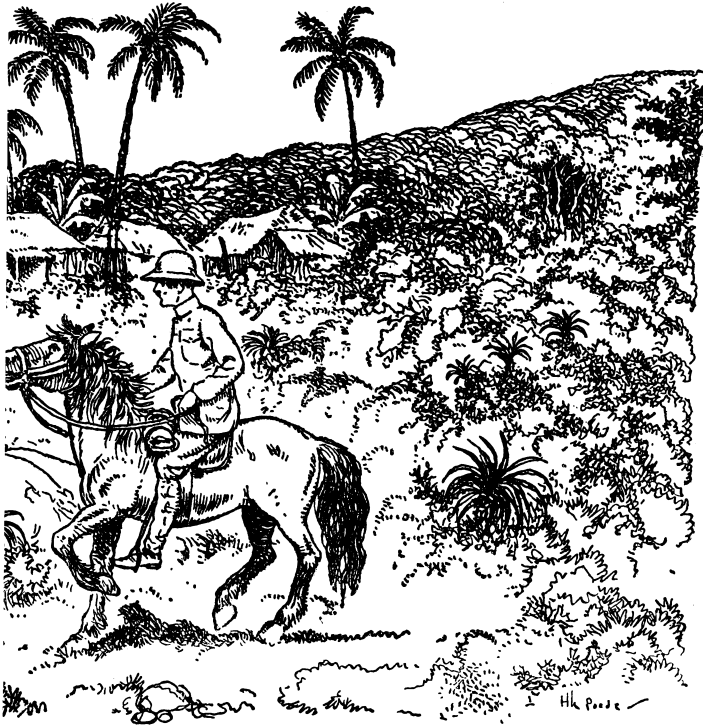
„Maar bij die menschen gaat het nooit over, de

De zendeling ging te paard, doc

angst voor allerlei vreeselijke dingen blijft altijd, dag en nacht. En toch willen ze niet doen, wat de zending hun zegt: tot God gaan. Ze willen niet. Maar toch, als de zending voortgaat met hun te vertellen van Gods liefde, als hij er op wijst, dat ze, in plaats van angstige mensen, blijde en

n het kind in een draagkoets.

gelukkige menschen kunnen worden, dan, na jaren soms, gaan ze toch naar hem luisteren en dan gaan ze vragen — en biddend werkt de zending voort.

Toen hun kindje eenige maanden oud was, gingen ze eens op reis, om een anderen zending te bezoeken. De zending ging te paard, doch zijn vrouw en het kind in een draagkoets. Vreeselijk vond die mevrouw het, om door menschen gedragen te worden, maar het was de eenige manier en voor de Indische menschen heel gewoon.

Grappig was het, dat ze, om melk voor hun kindje te hebben, de koe meenamen. Melk koopen onderweg, dat ging niet. Melkinrichtingen zijn er niet.

Niet lang is zij in Indië geweest. Na een paar jaar is haar man gestorven en daarna is zij met haar kleinen jongen naar Holland gekomen.”

„Hoe komt het, dat hij gestorven is, Marie?”

„Hij heeft typhus gekregen. Een ziekte die daar nogal veel voorkomt.

Ik moest zoo denken, toen mevrouw dat alles vertelde, dat de menschen, die naar Indië gaan, om zich in dienst der zending te stellen, heel wat grooter offer brengen dan wij, die eens per week een uur geven voor het zendingswerk. Vind je ook niet, Frans?

Hè, je moet alles en allen verlaten; je woont heel afgezonderd en hebt alleen inlanders om je heen. Toch is het heerlijk werk, het zendingswerk. Drie meisjes van onzen kring zijn met zendelin-

gen verloofd en alle drie verlangen er naar met hun man naar het zendingsveld te gaan."

Ze waren nu reeds op den terugweg. Frans zei niet veel meer. Het was net of iets van hetgeen zij hem verteld had, hem erg getroffen had, dacht Marie. Doch wat dat was, wist zij niet.

6. WAT HET WAS

Altijd vlak voor Frans naar bed ging, kwam de post. Leuk vond hij het, de post aan te nemen en rond te deelen. Soms was er alleen maar de krant, maar ook weleens voor allemaal wat, zelfs voor Rina in de keuken, en Frans galmde dan al de namen luid door de gang.

Dezen avond kwam er, behalve de krant, alleen iets voor Marie.

„Hier, een kaartje voor jou. Wat zal dat zijn?” zei Frans.

„Nee, maar,” was de verbaasde uitroep van Marie, nadat zij het kaartje gelezen had, „Ali van Riet, een der leden van onzen kring, heeft zich verloofd met een a.s. zendeling, dat is de vierde al.”

Frans, die reeds weer bij de deur was, om naar bed te gaan, keerde zich plotseling om.

„O, Moeder,” barstte hij uit, „neem Marie er toch af, neem er haar toch af.”

„Waar af?” was moeders verbaasde vraag.

„Van dien kring, Moeder. Toe, doe het toch, anders verlooft zij zich ook nog met een zendeling,

en.... en...." hij kon niets meer zeggen, doch beefde van het hoofd tot de voeten.

„Kom, Frans," suste moeder, „Marie loopt zoo maar niet weg. Voorloopig blijft ze nog wel bij ons."

„Maar Moeder, onderweg zei ze ook al, dat de meisjes van den kring, die met zendelingen verloofd zijn, dat heerlijk vinden. Toen dacht ik al, dat Marie het niet naar zou vinden om ook te gaan. En nu heeft er weer een zich met een zending verloofd. Toe, Moeder, neem haar toch van dien kring af."

„Maar Frans, dat zou immers niets geven," zei moeder. „Zendelingsvrouw worden kan zij immers toch, of zij op den kring is of niet. We zullen echter maar hopen, dat het niet gebeurt."

„U wilt het dus ook niet graag?" vroeg Frans blij.

„Nee, zeker niet, ik houd haar liever hier."

„O, dan zal het ook wel niet gebeuren," zuchtte Frans verlicht, die wel wist dat Marie niet gemakkelijk moeder verdriet zou doen.

„Ga toch naar bed, dwaze jongen," zei Marie, „is dat nu toch ineens ons van streek maken."

„Och," pruilde Frans, „ik schrok toch ook zoo."

„Je dacht zeker dat ik zoo maar ineens verdwijnen zou," plaagde Marie. „Nee hoor, joggie, ik ga eerst rustig examen doen."

„En dan, Marie?"

„En dan, dat weet ik nog niet, Frans. Ik weet wel, „wat nu", en dat is: jij naar bed. Het is hoog

tijd. Wacht, zal ik voor den schrik met je meegaan, net als vroeger?"

„Ja, ja!” juichte Frans. En in een dolle stoeipartij was hij zijn angst al gauw vergeten.

7. STEEDS WEER DE ZENDING

Marie had examen gedaan en was geslaagd. Voorbij, dat vreeselijke examen, gelukkig voorbij, dacht Frans vaak, als ze nu, meer dan ooit, samen wandelden.

De laatste maanden voor het examen had Marie elk oogenblik, dat ze vinden kon, aan de studie gewijd. Hun wandelingen hadden ze in dien tijd geheel opgegeven en den kring had ze ook niet bezocht.

Nu was alles prettiger dan ooit. Zooveel tijd als Marie nu toch voor hem had!

Het zou wel weer eens veranderen, dat begreep Frans wel. Marie zou wel weer verder gaan studeren, doch daaraan dacht hij niet, wilde hij niet denken.

Zij genoten nu volop van elkaar en van de buitenlucht. Het was goed voor Marie, na haar drukke studie nu eens veel te wandelen, had moeder gezegd, en als Frans met zijn werk klaar was, mocht hij altijd mee.

Trouw vertelde Marie aan Frans wat er op den kring gebeurde en steeds meer werd de zending iets wat bij hun leven hoorde.

„Het is begonnen op dien Zondag, toen mijnheer

Brons bij ons op Zondagsschool is geweest, weet je wel, Marie?" vroeg Frans, toen zij er over spraken dat ze nu zoov el en vroeger zoo weinig of eigenlijk nooit aan de zending dachten. „Weet je wel, Marie, dat ik na dien Zondag nooit meer het zendingsbusje vergeet? Vroeger gebeurde dat nogal eens.”

„Dat was toch niet goed, dat we vroeger zoo weinig van de zending wisten, Frans, en ik ben o zoo blij dat we nu wel „zendingmensen” zijn. Mijnheer Brons is allang in Indië,” vertelde Marie. „Hij is wel een echte zendeling, hoor. Wil ik je eens vertellen wat er gebeurd is, eer hij ging?

Hij was verloofd, of neen, verloofd nog niet, doch er was een meisje, waarvan hij o zooveel hield, en dat hij zoo graag wilde meenemen naar Indië, om daar, met haar samen, zendingswerk te doen. Maar toen hij toestemming vroeg aan haar vader en moeder, wilden deze die toestemming niet geven.”

„En toen, Marie?”

„Toen is hij zonder haar heengegaan, Frans. Dat klinkt nu wel heel gewoon, doch het is iets heel ergs. Het is een groot verdriet voor hem. Hij mocht haar wel trouwen, als hij hier bleef. Haar vader zou dan wel zorgen, dat hij hier een goede betrekking kreeg.

Ik vind het zoo mooi van hem, dat hij toch ging, hoe zwaar het hem ook viel, zonder haar te gaan. „Ik heb God gebeden, mij zendeling te laten worden, en ik heb Hem gedankt, toen het gelukte,

zou ik dan nu, nu mijn weg moeilijk wordt, terugdeinzen?" had hij tot zijn moeder gezegd."

„Als dat meisje ook veel van hem hield, begrijp ik niet dat ze zoo rustig hier is kunnen blijven," kwam Frans verontwaardigd.

„We kunnen haar niets verwijten, Frans," zei Marie ernstig, „zij was nog zoo jong en moest haar ouders dus gehoorzaam zijn. En misschien hield ze toch niet zóóveel van hem, dat ze alles voor hem over had."

„Arme mijnheer Brons," zei Frans na een poosje. „Toen hij dien Zondag bij ons was, merkte ik al, dat hij werkelijk graag zendeling was. Eén ding heb ik altijd onthouden en wel dat hij zeide: „Het is zoo heerlijk, je door God geroepen te weten." Ik weet nog goed, dat ik mezelf afvroeg, hoe dat roepen wel zou gegaan zijn."

„Dat gaat bij ieder mensch anders, denk ik," zei Marie peinzend. „Maar dat het heerlijk is, geloof ik ook."

„Mijnheer Brons werkt nu in een streek, waar vóór hem nog geen zendeling was," vertelde Marie weder, „en hij werkt daar met grooten ijver.

Gisteren was er op den kring een brief van hem, waaruit een gedeelte werd voorgelezen. Daarin schrijft hij, dat hij zulk een medelijden met die menschen heeft. Ze zijn toch zoo diep, diep ongelukkig, stond er, in hun heidendom, en toch is het zoo moeilijk voor hen, bijna onmogelijk om Christen te worden. Voor alles wat vreemd is, zijn ze bang. Ze willen maar steeds voortgaan op den

ouden weg en verzetten er zich hardnekkig tegen, als iemand hun een anderen wijzen wil.

Over alles van mij verbazen zij zich, schreef hij verder weer. Het zijn net groote kinderen. Als ze een boek zien, zijn ze grootelijks verbaasd, ze kunnen niet begrijpen wat dat is. En als ik hun dan den platenbijbel laat zien, stijgt de verbazing ten top. En dan ga ik vertellen, zooals ik het bij de kleintjes op de Zondagsschool zou doen. En ze luisteren, die mannen — de vrouwen komen niet, die moeten werken — en vinden het mooi.

Een volgenden dag komen ze weer, en brengen anderen mee, en ik vertel maar weer. De taal ben ik nu al aardig meester en ze begrijpen me al goed. Bij iedere gelegenheid vertel ik maar weer, zoo eenvoudig als ik kan, van Gods groote liefde en als ze dan weer weg zijn, vraag ik God, mij die menschen te willen schenken.

Het is heel moeilijk voor hen den grooten stap te doen, die hen van heiden Christen maakt. Ik bedoel, dat ze komen vragen om meer onderricht, omdat ze meer willen weten van den God, van Wien ik hun vertel. Wie van godsdienst verandert, wordt uitgeworpen, met dien wil men niets meer te maken hebben, dus aarzelen ze. Maar toch, eens komt de zegen, eens zullen ze zich voor Jezus buigen, dat geloof ik zeker. En intusschen ga ik maar voort te vertellen van Gods groote, wondere liefde.

Eer ik hier op mijn eigen plaats kwam, reisde ik eenige zendingsposten af en ik zag dadelijk het

groote verschil tusschen heidensche dorpen en Christelijke. Het Christendom verandert toch alles bij een mensch, in- en uitwendig. Hoe vriendelijk en voorkomend waren ze in de Christendorpen, hoe zindelijk en schoon hun huisjes en zij zelf.

Het gebeurt ook vaak, dat een, dien ik al gewonnen dacht, weer terugvalt in het heidendom. Het is ook zoo moeilijk voor hen, Christen te worden, veel moeilijker dan wij het ons kunnen indenken. Wilt u wel gelooven, zoo schreef hij verder, dat ik den Bijbel nu weer opnieuw mooi vind? Als ik zie, hoe vol verwondering de menschen hier luisteren naar hetgeen in den Bijbel staat, dan schaam ik mij wel eens. Wij zijn zoo aan den Bijbel gewend geraakt, hij is als het ware een stuk van ons leven geworden en ik geloof dat hij daardoor dikwijls veel te weinig als het Woord van God wordt geëerd.

Den volgenden keer komt er weer een zending, die met verlof hier in het land is, op onzen kring vertellen," vertelde Marie verder. „Het is haast jammer, Frans, dat je geen meisje bent, dan kon je over een paar jaar ook lid worden.” „Over een paar jaar pas?" zei Frans. „En nu ik een jongen ben, ben ik allang lid, een stil lid dan.”

„Ja, dat is waar," zei Marie. „Er gebeurt werkelijk niet veel op den kring, dat jij niet weet.”

8. HET ZENDINGSFEEST

„Er gaan verschillende meisjes van onzen „Kring naar het zendingsfeest, Moeder,” zei Marie op een avond aan het einde van Juni, van den kring thuiskomend. „Vindt u het goed, dat ik meega?”

„Welzeker, Marie,” was moeders antwoord. „Die zendingsfeesten zijn altijd heel prettig. Vroeger ging ik er ook wel heen.”

„Gaat u nu ook mee, Moeder!” riep Marie. „Er is niets, dat u tegenhoudt. Toe, Moeder, het zal u zoo goed doen er eens uit te gaan.”

„Och nee, kind,” zei moeder. „De tijd van uitgaan is voor mij voorbij, ga jij maar met je vriendinnen.”

Het viel Frans, toen hij het den anderen dag hoorde, tegen, dat hij niet mee mocht, doch moeder vond hem nog te jong daarvoor en . . . . hij moest naar school. Marie, die reeds bijna een jaar een plaats had als onderwijzeres, zou voor deze bijzondere gelegenheid een dag verlof krijgen.

„Ik zal je er alles van vertellen, hoor,” troostte Marie hem, „en misschien ga je over een paar jaar wel met me mee.”

Het was een stralende dag, de dag van het zendingsfeest. Met enkele vriendinnen zou Marie er heen gaan.

De trein stond reeds voor, toen ze op het perron kwamen en ze zagen in den trein allemaal vroolijke, blijde menschen, feestgangers.

Toen de trein op zijn bestemming was gekomen, volgde nog een mooie wandeling van het station naar het terrein, waar het feest zou worden gehouden.

Een groote menigte was daar reeds samengekomen en toen het uur van aanvang sloeg, zag het er zwart van de menschen, die zich verzameld hadden rond het spreekgestoelte.

Velen zaten, velen stonden, velen lagen zoo maar in het gras.

Het heeft wel iets van een hagepreek, dacht Marie, en dadelijk daarop moest zij denken, hoe heerlijk het toch was, dat ze nu zoo rustig bijeen konden zijn, zonder te vreezen, dat ze door politie of soldaten zouden worden verjaagd.

Marie genoot van alles. Het mooie bosch, waar ze in de verschillende pauze's konden wandelen; de leuke kennismaking met menschen, die ze nog nooit zag of sprak en die nu allen toch vrienden leken; 't zingen van die mooie zendingsliederen, welke in het programma afgedrukt waren: het was alles zoo heerlijk; zoo bijzonder. Soms voelde Marie zich als in een andere wereld. Wat zou ze Frans veel te vertellen hebben!

Al te gauw ging de dag voorbij. Nu nog de laatste spreker, die spreken zou over „Zendingsroeping”, en dan hoorde ook dit zendingsfeest weer tot het verleden.

Rustig zette Marie zich tot luisteren. Met duidelijke stem sprak die heer, die zelf reeds vele jaren in Indië gewerkt had en daarheen weer hoopte

terug te keeren, over zendingsroeping of het geroepen worden tot het zendingswerk.

„Wie er tot het zendingswerk geroepen worden?” vroeg hij.

„Allen, allen die God en den Heere Jezus van harte liefhebben.

Niet dat wij allen kunnen uitgaan tot de heidenen. Nee, daartoe zijn enkelen uitverkoren, maar meehelpen aan het zendingswerk kunnen en moeten wij allen.

Toch wil ik nu niet spreken over de zendingsroeping voor allen, doch tot de rechtstreeks tot het zendingswerk geroepen.

Daar zijn er die de roepstem uit de heidenwereld wel hooren, doch niet luisteren willen.

En zij denken er dan heel niet aan, dat die roepstem van God komt. Ze vergeten heelemaal, dat God zelf het zendingbevel gaf.

Het is ook zoo moeilijk aan die roepstem gevolg te geven. Men moet er zooveel voor opofferen.

„Wie er tot het zendingswerk geroepen worden?”

Men moet zooveel verlaten. Familie, vrienden, kennissen, alles waaraan men gewend en gehecht is, om dan een leven vol vreemdigheden in te gaan. Men schrikt daarvoor terug. Men zegt of denkt: laat dat een ander maar doen. Men voegt zich bij degenen, die zendingswerk doen en steunt de zending met een gave. Maar wat oneindig veel meer waarde heeft, en wat God van hen vraagt: zichzelf, geven ze niet.

O, we hebben in Indië zoo noodig, ware, oprechte Christenen, niet alleen zendelingen, doch ook onderwijzers en onderwijzeressen, dokters en verpleegsters.

Is niet het beste bewijs, dat men zijn roeping, zijn zendingsroeping niet verstaat, dat er maand op maand in het zendingsblad onderwijzers en onderwijzeressen worden gevraagd, die in Indië onder de kinderen zulk mooi, goed werk kunnen doen en dat er slechts weinigen zich aanmelden? Is het niet bedroevend, dat in ons eigen land niet eens een dokter was te vinden om het mooie werk in Indië te gaan doen en dat daarom iemand uit een ander land werd uitgezonden?

Is het niet beschamend voor ons, dat er streken zijn in Indië, waar de bewoners zelf vragen om een zending, waar zij zelfs al een kerk gingen bouwen, hopende dat hun wensch dan spoediger vervuld zou worden en.... dat men hen niet helpen kan, omdat er geen mannen genoeg zijn, die uit willen gaan als zending?

Is dat alles niet bewijs genoeg, dat men zijn zendingsroeping niet verstaat?

O, het is waar, het is een gewichtige stap, de stap naar het zendingsveld, maar denkt men er weleens aan, dat men, door dien stap niet te doen, zichzelf een grooten zegen onthoudt?

Of zou het niet een grooten zegen in zich dragen, het werk te doen dat God ons aanwijst?

O, laten we ons toch niet langer meer terugtrekken! Laten we ons zelf toch nauwkeurig afvragen, of wij soms ook geroepen zijn in letterlijken zin op te volgen het bevel des Heeren: „Predik het Évangélie overal.”

Met grooten ernst had Marie die rede gevolgd en de vraag kwam bij haar boven: „Zou God mij noodig hebben in Indië? Zou God mij roepen tot het zendingswerk?”

Reeds vele malen op den kring, of als ze met Frans over het zendingswerk sprak, had ze gevoeld de heerlijkheid van dat werk, soms zelfs had ze haar kringvriendinnen benijd, die met hun man samen dat heerlijke werk gingen doen, en nu... nu zag ze plotseling, dat ze ook alleen wel een taak in Indië kon vervullen.

Hè, ze schrok toen er opeens gezongen werd. Ze had niet eens gehoord, wat was opgegeven.

Ze kende het lied wel, kon toch niet meezingen, alleen maar luisteren:

Luid en dringend roept de Meester,
En een vorst'lijk loon schenkt Hij.
O, wie hoort Hem, en zegt dankbaar:
„Heer, hier ben ik, zend ook mij!”

Was dit nu ook een woord voor mij? vroeg Marie zich af. Doch neen, zij wilde, zij kon niet gelooven dat God haar riep. Waarom zou zij nu juist de onderwijzeres zijn, die ze in Indië noodig hadden? Er waren er zooveel. En zij had moeder en Frans nog. Kon ze die alleen laten?

Nu begonnen ze aan het vierde vers. Van de twee andere had zij niets gehoord. Nu moest ze wel weer luisteren.

Dekk' u nooit het woord der traagheid:

„Wat zou ik, die niets vermag?”

O, genoeg zij 't u, dat Jezus

Vragend op u nederzag.

Doe, wat Hij begeert, blijmoedig,

Dat Zijn werk uw vreugde zij;

Laat Hem blijde uw antwoord hooren:

„Heer, hier ben ik, zend ook mij.”

Zij beefde bij dien laatsten regel. Het was of zij dien moest nazeggen en dat wilde zij niet.

Gelukkig is het nu dadelijk tijd om te vertrekken, dacht ze. Hier kan ik natuurlijk de gedachte aan hetgeen ik gehoord heb heelemaal niet kwijt-raken.

Een vroolijke menigte verliet het terrein. Velen gingen heen, juist zooals ze gekomen waren, zonder iets nader tot de zending te zijn gebracht. Die zongen mee omdat allen zongen, doch niet onder den indruk van het werk, het heerlijke, mooie, moeilijke werk, waarvan gezongen werd. Marie wilde niet meer luisteren, straks in den trein zou

het zingen wel ophouden en daar verlangde ze naar.

De trein was overvol en er werd druk over het feest gepraat.

Marie liet, in een hoekje verscholen, al dat gepraat rustig over zich heengaan.... tot opeens de feestgangers weer gingen zingen en zij wel luisteren moest. Nu zongen ze dat mooie lied:

„Hoort gij die stemme,
Roepend uit de verte,
Smeekend om redding?
't Is een stem der smarte;
't Klinkt als een angstkreet,
Afgeperst aan 't harte,
Biddend en klagend.

Hoort toch, gij Christ'nen,
't Heidendom vraagt hulpe;
Ziet, 't heft ten hemel
De gebonden handen.
O, 't zijn uw broeders!
Denkt aan hunne banden,
Brengt hun uw Heiland.

O, het was haar, of dat: „Brengt hun uw Heiland,” tot haar, alleen tot haar gezegd werd. Moest zij dat doen? Moest zij dat werkelijk doen? Zou de Heer haar nu heusch roepen? Maar nu de gedachte aan die mogelijkheid bij haar opkwam, wilde zij er toch niet over doordenken. Had ze hen, die gingen tot het zendingswerk, wel-

eens benijd, nu zij meende zelf geschikt te zijn voor dat werk, wilde zij er niet verder aan denken. „O, Heere, mij niet,” smeekte ze zacht. „Mij niet.”

Toen ging ze weer meepraten, druk en opgewonden. Ze wilde er niet meer aan denken. Er waren genoeg anderen, die gaan konden.

9. STRIJD

Thuis gekomen moest Marie vertellen gaan van het zendingsfeest. Moeder en Frans wilden er alles van hooren en Marie deed haar best veel te vertellen. Maar telkens stuitte zij op de laatste rede. Daarvan kon ze niets vertellen, daarover wilde zij zelfs niet denken, en het gesprek kwijnde dan ook spoedig.

Moeder dacht, dat Marie moe was en raadde haar, vroeg naar bed te gaan. En dat deed ze graag. Op haar kamer was ze tenminste alleen, dan kon ze denken, of ze.... Neen, neen, zij wilde niet denken. Ze was moe. Ze wou gaan slapen, niet meer denken er over, heelemaal niet meer.

Maar de slaap kwam niet. Als ze insliep, droomde ze dadelijk weer van het zendingsfeest, was het haar telkens weer of ze hoorde zingen:

„Hoort gij die stemme?”

Ja, zij hoorde die stem wel roepen uit de verte, doch ze wilde haar niet hooren; er waren genoeg

anderen die gaan konden, zoo dacht ze dan weer. En zij betrapte zich er op, dat zij dezelfde woorden gebruikte, die de zending had aangehaald, als zijnde de woorden, waarmede velen zichzelf verontschuldigen.

Zoo gingen enkele dagen voorbij. Moeder vond Marie stil. Frans dacht, dat Marie op de wandelingen, die ze nu in den zomer elken dag maakten, niet was als anders. Hij vond haar stil en in zich zelf gekeerd, heel niet de vroolijke Marie van anders.

Maar moeder noch Frans konden vermoeden wat er in Marie omging.

Marie kon maar niet tot rust komen. Iederen dag begon de strijd weer opnieuw. Ik wil niet, dacht ze vaak en meende dat daarmede nu haar strijd ten einde was, maar soms op hetzelfde moment, was het, als hoorde ze zeggen:

„Brengt hun uw Heiland. . . .”

en de strijd begon weer.

Totdat eindelijk de strijd haar op de knieën bracht. Zij had den laatsten tijd, juist doordat zij strijden moest, weinig gebeden. Nu begreep ze eerst, hoe dom dat geweest was. Ze had juist meer en ernstiger moeten bidden. Was God niet de Eenige, die haar kon wijzen den weg, dien ze te gaan had? Is God niet de Eenige, die maken kan, dat we de moeilijkheden aandurven?

Toen de strijd haar eenmaal op de knieën had gebracht, werd deze anders. Zij voelde zich nu niet meer zoo alleen staan. Het was nog wel

moeilijk. Het werd haar meer en meer tot zekerheid, dat ze naar Indië moest gaan, dat ze zichzelf geven moest, en wat dan... wat dan met moeder en Frans, vroeg ze zich vaak af. Maar toch, toch werd het rustiger in haar. Als God haar werkelijk riep tot Zijn werk in Indië, zou Hij dan ook moeder en Frans niet helpen, om met blijdschap te brengen het offer, dat Hij van hen vroeg?

En op een avond dat zij weer op haar kamer lang had zitten nadenken en zij nog eens weer gelezen had, dat de zendingsschool van zulk een onberekenbaren invloed is op het heidendom; dat zij, die zich aan dat werk geven, zoo heel veel kunnen meehelpen aan de uitbreiding van Gods koninkrijk, was haar strijd op eens uit.

Ineens wist zij het, voelde zij het met groote zekerheid, God riep haar voor het groote zendingswerk.

En onder den indruk van het mooie, het heerlijke, dat haar werd opgedragen, knielde zij neer en stamelde, vol eerbied en ontroering:

„Heer, hier ben ik, zend ook mij.”

„Nu moet ik het moeder vertellen,” dacht Marie den volgenden avond. „Ik moet haar toch toestemming vragen.” Maar ze zweeg toch. Slechts enkele woorden werden er gewisseld. Moeder zei nooit veel en Marie moest maar denken, steeds maar denken aan dat heerlijke en ook aan het moeilijke, dat haar geest geheel en al vervulde. „Nu moet ik toch heusch met moeder gaan

Niet begrijpend staarde moeder haar aan.

praten,” dacht ze dan weer. „Over een uurtje komt Frans thuis en ik wil, ik moet het moeder dezen avond zeggen. Ik mag het niet langer meer voor mezelf houden.”

Toch bleef ze nog zwijgen, maar stil, in zichzelf hield ze al een heel gesprek met moeder. Toen

opeens vatte ze moed, het moest immers, en ze vroeg:

„Moeder, mag ik mij opgeven voor Indië?”

Niet begrijpend staarde moeder haar aan.

„Je opgeven voor Indië?”

„Ja Moeder, ze hebben in Indië onderwijzers en onderwijzeressen noodig. Op het zendingsfeest is het gezegd. Op den kring is het gezegd. In het zendingsblad wordt het maand op maand gezegd. Ik had er nooit aan gedacht, dat ik me als onderwijzeres ook rechtstreeks aan het zendingswerk kon geven, maar toen op het zendingsfeest een spreker sprak over „Zendingsroeping”, wist ik ineens: daar is werk voor mij. Maar ik wilde niet. O, Moeder, ik wilde eerst niet. Ik wou bij u blijven en bij Frans, en toch... toch bleef het steeds in mij klinken:

Brengt hun uw Heiland.

O, Moeder, ik heb het er zoo moeilijk om gehad, maar nu geloof ik, neen, nu weet ik dat God mij roept.”

„Hoe kun je dat nu zoo zeker weten, kind?” vroeg moeder. „Ik kan zoo maar niet gelooven, dat God je roept. God weet wel, dat we je hier niet missen kunnen. Wat moet Frans beginnen, als jij weggaat?”

„Frans heeft u nog, Moeder. Als God mij nu werkelijk roept, mag ik toch om Frans niet hier blijven. Hij blijft toch niet alleen.

O, Moeder, ik heb al zulk een moeilijken strijd gehad. Ik wilde Gods roepstem niet hooren. Ik

dacht alleen aan ons drieën, wij moesten, dacht ik, bij elkander blijven. Maar ik zie het nu anders. Ik meen zeker te weten, dat God mij roept tot Zijn werk in Indië.

Maar Moeder, als u het niet hebben wilt, kan ik natuurlijk niet gaan. Ik zal dan denken, dat ik Gods stem toch niet goed gehoord heb en daarom zal ik uw antwoord beschouwen als Gods antwoord."

„Maar, Marie, dat kun je niet doen, mijn woord houden voor Gods woord. Neen, kind, je moet het zelf maar weten."

„Nee Moeder," smeekte Marie, „laat ik het niet zelf moeten weten. Laten we het samen nog eens aan God vragen."

„Wat ben je toch stil, Marie," zei Frans, nadat hij een poosje thuis was. „Het is hier niets gezellig. Wat is er toch?"

„Morgen," was haar antwoord, „morgen op de wandeling, dan vertel ik het je."

Nadat Frans naar bed was gegaan, bleef het weer heel stil in de kamer.

Moeder had breiwerk, doch dat rustte allang in haar schoot, en al wel een half uur zat Marie met een boek in haar hand, zonder een blad om te slaan.

Marie keek de kamer eens rond. Wat zou het zijn dit alles te moeten verlaten, deze kamer, waarin alles haar zoo vertrouwd was. En toch.... dat

zou moeten, als moeder tenminste haar toestemming wilde geven.

„En als moeder haar toestemming nu eens weigert? Dan behoef ik dit alles niet te verlaten. Zou ik dat prettig vinden?” vroeg Marie zichzelf af. „Zou ik willen, dat moeder mij verbood te gaan?”

„Nee, o neen,” kreet ze in zichzelf. „Ik wil nu gaan. Ik geloof zeker, dat daar nu mijn werk is.” Zij keek naar moeder, die in gedachten verzonken scheen.

Toen opeens wist Marie. Moeder bidt, natuurlijk bidt zij, dat zouden we immers samen doen.

En Marie boog het hoofd en bad ook, vroeg aan God, om moeder en haar te wijzen wat ze te doen hadden, welken weg ze gaan moesten.

„Geloof je werkelijk, dat je gaan moet, Marie?” vroeg moeder op eens.

„Ja, Moeder.”

„Maar het is zoo moeilijk, je af te staan.”

„Ja, Moeder, het is moeilijk, ook voor mij, om heen te gaan. Het is een offer. Toen we onze wandeling moesten inkorten, omdat ik lid van den kring geworden was, sprak ik er met Frans ook al over, dat we allemaal ons offer moeten brengen. Dit is wel een groot offer, Moeder, maar het is ook aan God dat we het offeren, en het zal heerlijk zijn, mee te werken aan het zendingswerk.”

„Maar Frans, Marie, hoe zal het met Frans gaan?”

„Frans zal mij erg missen, Moeder, maar u kunt

toch ook nog zoo veel, zoo heel veel voor hem zijn. Als ik weg ben, zal hij vanzelf meer zijn troost bij u gaan zoeken. U zult hem dan wel helpen, hè Moeder, hij is....” hier zweeg Marie, zij moest zich eerst wat herstellen. De gedachte aan Frans maakte het haar wat erg moeilijk.

„Ik zal mijn best doen, kind, ik zal mijn best doen. Misschien ben ik wel al te bedroefd geweest om vader, en vergat ik daardoor te veel, hetgeen ik nog had. Ik zal probeeren, dat te veranderen. En Marie, ga maar, ga jij maar naar Indië, als je weet dat daar je werk ligt.”

10. FRANS

„Gaan we ver vandaag, Marie?” vroeg Frans, „toen zij den anderen dag de deur uitstapten.

„Ja, dat zullen we maar doen, Frans. Het is zulk mooi weer en de zomer is al haast voorbij. We moeten het nu nog waarnemen.”

„Je hadt mij immers iets te vertellen, Marie?” vroeg Frans, nadat ze een poosje zwijgend gewandeld hadden. „Is het iets naars? Moeder en jij zagen er zoo ernstig uit gisterenavond.”

„Nee, Frans, iets naars is het zeker niet. Het is iets heel moois.”

„Wat is het dan?”

„Het is, dat ik mij wil opgeven voor onderwijzeres aan een der zendingsscholen in Indië.”

Alle kleur week uit Frans' gezicht. „Naar Indië?” riep hij. „En dat noem je mooi?”

„Ja, Frans, en dat is het ook. Of is het niet mooi, je heele leven te geven aan God?”

„Moet je daarvoor naar Indië gaan? Kun je dat hier niet doen?”

„Ja, zeker kan dat. Dat kan overal. Doch God roept mij naar Indië. Ik ben er heel zeker van, Frans, dat daar mijn werkkring ligt.”

„Maar ik niet, Marie. Ik niet. En je mag niet gaan. Ik wil het niet, Marie, ik wil het niet! Zeg toch, dat je niet gaan zult! Toe, Marie, zeg dat dan!”

„Dat kan ik niet zeggen, Frans. Heusch niet. Ik moet gaan. Nu moeder haar toestemming gegeven heeft is er niets meer, wat me kan tegenhouden.”

„Maar ik dan, Marie? Geef je dan niets meer om mij? Kun je me zoo alleen achterlaten?”

„Je blijft niet alleen, Frans, je hebt. . . .”

„Nee,” viel Frans haar in de rede. „Zeg maar niets meer. Als jij weggaat, blijf ik alleen, en dat wil ik niet.” Huilend wierp Frans zich op den grond.

Bedroefd keek Marie naar hem. Dat zij haar Frans nu toch zulk een verdriet moest doen.

Ze liet hem eerst maar uitschreien, en vroeg, toen hij wat bedaarde: „Zullen wij er nu samen eens over praten, Frans? Zal ik je nu eens precies vertellen, hoe het gegaan is?”

Frans knikte.

„Laten we dan wandelen gaan, Frans, dan gaat

het praten veel beter. Kom, Frans, heel gezellig gearmd, en dan moet je probeeren, me heel goed te begrijpen.

Ik had beloofd, je alles van het feest te vertellen, van het zendingsfeest, bedoel ik, weet je nog wel. Nu vertelde ik je wel veel, doch niet alles, dat kon ik niet en dat wilde ik ook niet. Zie je, Frans, ik wilde vergeten wat in de slotrede gezegd was. Maar dat ging niet.

Wat je graag vergeten wilt, vergeet je meestal juist niet en wat je graag onthouden wilt, vergeet je vaak.

Wat er in die slotrede dan wel gezegd is? Wel, dat zooveel menschen geroepen worden tot het zendingswerk en zoo weinigen aan die roepstem gehoor geven. Ze verontschuldigen zich dan met allerlei uitvluchten.

En, Frans, dat is zoo. Zoodra ik dacht: zou God mij ook roepen voor Zijn werk in Indië, kwamen de uitvluchten. Ik kon jou en moeder toch niet verlaten. Ik was nog zoo jong. Maar onder al die uitvluchten was het mij steeds of ik iets weigerde te doen, wat ik toch doen moest.

Ik nam me voor, er niet meer over te denken. Ik sprak er ook heel niet over, doch het denken er aan kon ik niet laten, je kunt je gedachten niet dwingen. En, Frans, als je nu toch geroepen wordt tot zulk een heerlijk werk, — of is het niet heerlijk, arme kinderen den Heiland te gaan brengen — dan kun je toch niet blijven weigeren. Ik vind het wel heel erg moeilijk, moeder en jou

te moeten verlaten, toch ben ik blij dat ik zulk mooi werk mag gaan doen.

Die blijdschap zal jij ook leeren kennen, Frans, als je tenminste door altijd te zuchten en te klagen niet zelf oorzaak wordt, dat die blijdschap je ontgaat."

„Neen, Marie," riep Frans hartstochtelijk, „ik vind het niet goed dat je weggaat, en zal het ook nooit goedvinden."

„Maar Frans toch, luister nu nog eens, probeer nu toch eens mij te begrijpen. Je weet toch wel, hoe prettig ik het werk op school vind? Ik vind het telkens weer verrukkelijk de kinderen, die, als ze op school komen, nog niets kennen, zoo langzamerhand te zien veranderen in jongens en meisjes, die lezen, rekenen en schrijven kunnen. Stel je nu toch eens voor, hoe heerlijk dat werk dan wel moet zijn onder de heidenen. Daar leeren de kinderen wel minder gemakkelijk dan hier, zooals ik weleens gehoord heb, toch kan men zoo heel veel voor de kinderen doen, en bovendien, als onderwijzeres van de kinderen, kan men den zendeling helpen bij zijn werk.

Wanneer de menschen beginnen te luisteren naar de verhalen uit den bijbel, dan moet de bijbel toch ook het boek worden, waarin thuis gelezen wordt. Het boek voor het heele gezin. Maar... men kan niet lezen.

Gelukkig dan dat de school er is, waar men de kinderen lezen leert. Die kinderen kunnen dan thuis uit den bijbel lezen en zodoende kan de

Bijbel worden wat hij ook wezen moet: het Boek voor het heele gezin.

Degenen, die graag Christen willen worden, gaan naar de catechisatie, om onderricht van den zending te ontvangen. Daar moet worden geleerd; de heidenen moeten ook weten, wat God van hen eischt. Om te kunnen leeren, om zelf te kunnen leeren, zal men toch eerst lezen moeten leeren, Frans; alweer werk voor de school dus.

Behalve lezen kan men de kinderen nog zooveel anderen dingen leeren op school. Men kan ze wennen aan orde en regel. Begrip van tijd hebben ze niet. Het is wel gebeurd op een zendingsschool, dat de kinderen altijd veel te laat kwamen, sommigen kwamen pas, als de school alweer bijna uit ging.

Langzaam moet dat natuurlijk veranderen. Geen enkele onderwijzeres zal dat kunnen goedvinden en het is een zegen voor de heidenen, te leeren op tijd te zijn.

Verder moeten de kinderen in school stil zitten en doen wat hun gezegd wordt, iets wat ze niet gewend zijn, en meestal ook niet heel prettig vinden.

Dan komen ze vaak slordig en ongewasschen. Op school wordt hun geleerd, dat dit niet zoo behoort.

Je bemerkt dus, dat de zendingsschool heel wat doen kan, dat de kinderen er behalve lezen en schrijven ook leeren orde, regel en reinheid, en als ze dan ook mede door wat hun op school verteld wordt, God en den Heere Jezus leeren

kennen en liefhebben, dan zal je zeker toestemmen, Frans, dat ze op die school het beste hebben geleerd van wat ooit op de wereld te leeren is. Toe, Frans, zeg nu eens, als je er goed over denkt, vind je dan ook niet dat ik een heerlijk werk wil gaan doen? En denk nu eens niet aan jezelf, maar alleen aan die arme heidenkinder-tjes, wien ik het Evangelie wil gaan brengen. Moet je, wanneer je daaraan denkt, niet zeggen: „O, Marie, ga maar, ga maar?” Maar Frans gaf geen antwoord en ging zwijgend met Marie naar huis. Nog nooit had hij zich zoo ongelukkig gevoeld.

„Frans vond het zeker niet erg prettig, wat je hem te vertellen had?” vroeg moeder dien avond, nadat Frans naar boven was gegaan.

Ze had de treurige, bedrukte gezichten van die twee wel gezien en de oorzaak vermoed.

„Nee, hij was erg opstandig, er was nu nog niet met hem te praten,” was Marie's antwoord.

„Ik ben er wel bang voor geweest, Marie, en ik kan het me ook best begrijpen. Zoo lang als hij zich herinnert was jij bij hem, eerst hem verzorgende en vertroetelende, later met hem spelende, nog later met hem leerende en nu opeens die groote verandering. Het is moeilijker voor hem, dan wij het ons kunnen indenken, Marie. Laten we dat toch vooral niet vergeten.

11. OP REIS

Marie was benoemd aan een school in Indië. Zij had zich in verbinding gesteld met het bestuur der zendingsvereniging en toen men overtuigd was dat het waarlijk de begeerte van haar hart was, God in het zendingswerk te dienen, was een benoeming aan een der scholen spoedig gevolgd.

Over drie maanden zou ze naar Indië vertrekken. Wat was er voor dien tijd nog veel in gereedheid te brengen. De dagen vlogen dan ook voorbij. Marie telde ze angstig af.

Het werk riep en zij verlangde te gaan, maar . . . er was zoo veel, zoo heel veel dat haar het heengaan moeilijk maakte.

Soms werd het haar wel te bang en liep zij midden in een gesprek, midden in haar werk, de kamer uit, om op haar eigen kamer even tot rust te komen, en daar, door het gebed, weer moed te krijgen.

Frans kon nog maar niet berusten. Nu eens was hij overdreven lief, dan weer was hij stug en stroef tegen Marie.

„O, Frans, Frans,” zuchtte Marie vaak, en in haar gebed herhaalde zij de vraag telkens en telkens weer: „O, Heer, leer hem toch berusten, leer Frans toch ook zien, dat ik ga den weg, dien Gij mij wijst. Leer hem toch blijmoedig brengen het offer, dat Gij van hem vraagt.”

De laatste weken besteedde Marie aan afscheids-

visites. Een week zou ze van huis gaan, om buiten de stad wonende familieleden te groeten. Den eersten Woensdag dat Marie van huis was, zat Frans aan de koffietafel, nog ongelukkiger dan anders.

Moeder begreep het wel. Zijn wandeling, hun Woensdagmiddagwandeling, moest hij nu ook missen.

Zij keek eens naar buiten. Het weer was mooi, wat dat betreft. . . . toen keek moeder de kamer eens rond. Hè, hier rustig te kunnen blijven zitten en wat te lezen, terwijl zij breide aan een trui voor Frans, dat zou heerlijk wezen, doch als ze dan Frans aankeek, als zij zag dat bedroefde ongelukkige gezicht. „Ik heb Marie beloofd goed voor hem te zorgen,” dacht moeder, „en ik wil Frans nu graag helpen zijn offer blijmoedig te brengen, dus. . . . moet ik in dezen ook maar iets opofferen,” en vast besloten vroeg ze:

„Zou je met mij willen wandelen, Frans?”

Met oogen, groot van verbazing, keek Frans zijn moeder aan.

„Maar Moeder, u wandelt immers niet graag,” kwam er eindelijk.

„Wat geeft dat, jongen. Ik vind het in ieder geval prettig om jou een plezier te doen. Zullen we dan maar gaan?”

Beschaamd boog Frans 's avonds eer hij naar bed ging, zijn knieën. Wat was het lief van moeder geweest met hem uit te gaan en dat, terwijl hij den laatsten tijd steeds maar gemopperd had en

ongemakkelijk was geweest in huis. Hij begreep heel goed, dat moeder was meegegaan om hem te troosten.

Maar het was voor moeder toch ook erg Marie te missen, en moeder deed toch niet zooals hij. Gelukkig niet, dacht hij eerlijk.

Hij begon in te zien dat het heel verkeerd was, wat hij deed en al weken lang gedaan had. Hij begon in te zien, dat niet alleen van hem een offer werd gevraagd, iets wat hij toch eigenlijk tot nu toe gedacht had.

Voor het eerst, sinds Marie hem verteld had, dat zij zich wilde geven aan het zendingswerk, kon hij weer ernstig bidden. Al dien tijd was zijn gebed eigenlijk niets anders geweest dan een aanklacht tegen God, omdat deze Marie van hem wegnam. Nu eerst zag hij in, dat zijn bidden al dien tijd geen bidden was geweest. Hij vroeg God om vergeving voor zijn opstandigheid en om hulp om het offer, dat van hem voor het zendingswerk gevraagd werd, blijmoedig te brengen.

Marie was weer thuis. Alle afscheidsvisites waren gebracht. Nu restte haar nog een week van rustig thuiszijn, en dan....

Frans was rustiger, dat had ze wel dadelijk gemerkt en ze had er God voor gedankt. Het zou moeilijk, heel moeilijk voor haar geweest zijn, heen te gaan en Frans zoo opstandig te moeten achterlaten.

Op hun laatste wandeling had Marie Frans gevraagd, om thuis van haar afscheid te nemen.

Frans had er eerst niet van willen hooren, hij wilde Marie beslist aan boord brengen, maar Marie had gezegd dat ze het werkelijk liever niet wilde, dat Frans haar wegbracht. „Het is voor moeder ook beter, Frans. Als jij meegaat, wil moeder natuurlijk ook mee, en ik heb altijd gehoord, dat het heel erg is, een boot, waarop zich iemand bevindt die je lief is, zoo langzaam te zien vertrekken. Ik kan mij dit ook wel begrijpen. Het is net een uitgerekt afscheid, denk ik. Dat wilde ik moeder zoo graag besparen. Toe jongen, jij moet nu voor moeder zorgen, hoor, ik draag je die zorg op. Je zult je toch wel goed van die taak kwijten?” „Moeder zorgt voor mij,” zei Frans blij. „Ze gaat met me uit, en als jij weg bent, mag ik ook mijn vrienden mee naar huis brengen.” En Frans vertelde van moeders wandeling met hem en hij vertelde ook, dat hij had leeren inzien, hoe verkeerd hij gedaan had en hoe hij nu probeeren zou, zonder klagen Marie aan het zendingswerk af te staan.

„O Frans, wat heerlijk! Wat ben ik daar blij om. Het maakt het weggaan voor mij heel wat gemakkelijker. Het is iets om God nog eens extra voor te danken.

Zul je mij altijd alles schrijven, Frans?” vroeg Marie nog, toen ze weer bijna thuis waren. „Ik stel overal belang in, hoor. Overal. Vergeet dat toch niet.”

Frans beloofde het, en toen ze thuiskwamen, hadden ze beiden het gevoel of ze eigenlijk al afscheid genomen hadden.

12. BRIEVEN

Lieve Frans,

Dit is 'n aparte brief voor jou. Ik dacht dat je wel graag een eigen brief zou willen hebben, ik sluit hem ook in een apart couvert, opdat hij toch maar echt heelemaal voor jou zal zijn.

Wat schreef je me een langen brief, Frans, daar was ik echt blij mee. Maar waarom was je toch weer zoo opstandig?

Stil, dat ik weg ben? Och kom, jij maakte altijd leven voor twee, doe het dan nu maar eens voor drie.

Mis je mij altijd? Nu, daar ben ik toch eigenlijk blij om. Stel je voor, dat je niet gemist werd, wanneer je bent weggegaan. Van wat een arm leven zou dat dan het bewijs zijn.

Neen Frans, ik ben blij dat je mij mist, alleen moet je daar niet te veel aan denken. Wel moet je veel denken aan het werk, waarvoor ik hier ben, dat is immers zóó mooi, dat het heel niet erg is, dat we daarvoor elkander moeten missen.

O, Frans, je moest eens kunnen zien hoe ernstig en aandachtig de kinderen hier luisteren, als hun uit den Bijbel verteld wordt. De meesten hebben er nog nooit iets van gehoord, en daar de Indische kinderen, evenals de Hollandsche, veel van vertellen houden, vinden ze de bijbelles iederen morgen weer heerlijk.

En dat alles werkelijk waar is, echt gebeurd, maakt de geschiedenissen nog heerlijker voor hen.

Vooral de geschiedenissen uit het Nieuwe Testament vinden ze mooi. Die begrijpen ze ook zoo goed. Dat de Heere Jezus menschen beter maakte, dat spreekt tot hen, die altijd zooveel zieken zien, zieken, die door niemand verzorgd worden, die dikwijls in de grootste ellende sterven. Toen ik hun vertelde, dat de Heere Jezus melaatschen tegenkwam op den weg, stond de spanning op hun gezichtjes te lezen.

Melaatschen kennen ze immers allen en ze weten dat melaatschen nimmer beter worden. Als ik dan vertel dat de Heiland die ongeneeslijken toch genas, zoo zelfs, dat het niet eens meer te zien was dat ze melaatsch waren geweest, gaat er een zucht van verlichting op. Het wonderlijke van die genezing begrijpen zij, die van nabij melaatschheid kennen, nog veel beter dan wij.

Ik had hier toch zoo'n aardig ventje in de klas. Het was een dom kereltje, hij kon maar niet onthouden, wat ik hem leerde, hoe hij het ook probeerde, en met groote angstoogen keek hij mij dan aan, als alles weer hopeloos fout was gegaan. Maar wat ik uit den Bijbel vertelde, dat vergat hij nooit. Als ik den anderen dag navroeg, hij wist het, en goed ook.

Op een dag miste ik dien kleinen jongen en toen hij na eenige dagen nog niet op school kwam, ging ik hem eens opzoeken.

In een heel arm huisje woonde hij, erg schoon was het er ook niet, en heel warm.

Hij lag daar op den grond, op een matje en had hooge koorts, dat zag ik dadelijk.

In een heel arm huisje woonde hij.

„Zoo'n dorst,” klaagde hij.
„Geef hem toch wat te drinken!” zeide ik tot
zijn moeder, doch dat durfde deze niet.
En ik begreep wel, Frans, dat zij er hun eigen
heidenschen dokter hadden bijgehaald. Dat is
geen dokter, hoor, alleen maar een wonderlijk
man, een soort tovenaer. Die doet allerlei won-

derlijke dingen bij de zieken, slacht soms een kip, stookt een vuurtje, zegt allerlei wonderlijke dingen, springt en zingt, dwingt soms de familie mee te doen om lawaai te maken en zóó den boozen geest, die volgens hem de ziekte veroorzaakt heeft, te verjagen.

Je begrijpt dat al die dingen voor de zieken zeer hinderlijk zijn en dat vooral een vuur stoken in een kamertje, waar het zonder dat al warm en benauwd genoeg is, menigen zieke veel kwaad heeft gedaan.

Ik begreep dadelijk, dat die wonderdokter verboden had, het ventje drinken te geven. Niets mocht hij hebben, niets, opdat de booze geest toch maar dat lichaam verlaten zou.

Ik zag dat zijn moeder het vreeselijk vond, haar kind, dat zij toch ook lief heeft, al toont ze dat soms op een wonderlijke manier, niet te kunnen geven wat hij vroeg, en ik liet hem drinken. De moeder keerde zich om en deed of ze niets zag, ze mocht het immers toch niet goedvinden en het verbieden wilde ze niet, want de vraag om drinken was ook bijna niet meer om aan te hooren geweest voor haar.

Als je de blijdschap eens had kunnen zien, Frans, die in zijn oogen blonk, toen hij mij herkende.

„Vertel,” bracht hij er met moeite uit.

„Wat moet ik vertellen?” vroeg ik.

„Van Jezus.”

En ik vertelde hem, hoe de Heere Jezus de kinderen zegende.

„Zoo mooi,” zuchtte hij, toen ik ophield. „Zoo mooi.”

Ik vroeg aan zijn ouders, of ik den zendeling zou vragen eens naar hun ventje te komen zien. Daar wisten ze zoo dadelijk geen antwoord op. Die zendeling-dokter doet zoo heel anders dan ze gewend zijn. Die raakt de zieken aan, die beklopt en betast ze en komt zoo te weten wat ze schelen. En dan geeft hij iets om in te nemen, en hij zegt dat er meer lucht moet gemaakt worden, omdat de zieke het zoo benauwd heeft, terwijl ze uit angst voor booze geesten, die zouden willen binnenkomen, alles zoo veel mogelijk dicht laten.

Ze aarzelden lang en dat was ook geen wonder. Hun eigen dokter had hen zoo bang gemaakt voor dien vreemden heer.

Je begrijpt wel, Frans, dat die wonderdokters dat expres doen. Zij begrijpen best, dat als de zendeling éénmaal bij een zieke komt, zij zoo licht niet meer zullen gehaald worden, en hoe zullen ze dan zoo gemakkelijk krijgen wat ze noodig hebben, en nog veel meer dan dat, want ze laten zich voor hun diensten altijd heel goed beloonen.

Toch stemden de ouders in het bezoek van den zendeling toe. Ze zagen heel goed, dat hun kind erg ziek was en wilden alles wel voor hem doen. Voor ik wegging heb ik nog met hem gebeden en wat voor hem gezongen. Zingen doen die kinderen toch zoo graag en zoo goed.

Het ventje is heel, heel erg ziek geweest, Frans,

en nu nog is hij ziek, doch de zendeling hoopt toch, dat hij in het leven zal blijven. Hoe blij zijn ouders zijn, kan ik je niet vertellen, en ik geloof eigenlijk, dat zij, door de ziekte van hun kind, God hebben leeren kennen. Ze zeggen het nog wel niet, doch ze luisteren altijd zoo aandachtig, wanneer de zendeling eens met hen praat en de laatste Zondagen zie ik ze ook altijd in de kerk. Heel vaak ga ik mijn vriendje opzoeken en hij vindt dat heerlijk.

Eens vroeg hij mij, waarom ik toch naar hem toe gekomen was, of er dan niemand was in mijn eigen land, bij wie ik graag blijven wilde.

Toen heb ik hem van jou verteld, Frans, en . . . hij begreep het, dat domme ventje begreep, waarom ik mijn eigen land verlaten heb en hij begreep ook, hoe erg dat is voor jou. Hij vroeg me, je te zeggen, dat hij toch zoo blij is, dat ik bij hem gekomen ben, „om die mooie geschiedenissen, weet u. Omdat ik nu den Heiland ken.”

O, Frans, is dat niet heerlijk?

Waren wij onwillig gebleven, was ik niet hierheen gegaan, dan was er misschien wel een ander geweest die de kinderen hier van den Heere Jezus verteld had, en het kindje zou dan toch even gelukkig zijn als nu, maar niet door ons, Frans, niet door ons. Het jongetje zou dan wellicht hetzelfde heerlijke ondervonden hebben als nu, maar wij zouden veel heerlijks gemist hebben. Of vind je het ook niet heerlijk, dat door ons offer een ander zulk een grooten zegen ontving?

Nu ga ik je nog wat vertellen van ons Kerstfeest, Frans, waarvoor we al druk aan het zorgen zijn. Ik hoop, dat je den brief nog voor dien tijd ontvangt. Het zal wel iets heel wonderlijks zijn voor me, Kerstfeest te vieren zonder sneeuw of ijs, zonder regen of wind. Kerstfeest en je niet heerlijk koesteren bij den haard, Kerstfeest zonder warme chocolademelk en krentenbollen, wij kunnen het ons haast niet indenken.

Hier vieren we Kerstfeest met zomerjaponnen aan en hebben geen dikke dassen noodig om 's avonds om te doen, wanneer we van de Kerstfeestviering terugkomen. Geen zorg over arme kinderen, die zoo heel veel lijden van de koude. Alles lijkt anders en toch, — ook hier denken we op Kerstfeest aan de geboorte van den Heere Jezus.

De Kerstgeschiedenis, die ik hun al een paar maal vertelde, opdat ze toch maar goed weten zullen, waar we op Kerstfeest aan denken, vinden de kinderen heel mooi. Van oudere broertjes en zusjes weten de meesten al, dat ze ook wat krijgen op het Kerstfeest, want die hebben al meer Kerstfeest gevierd.

Ik heb hun toen verteld, Frans, dat we die cadeautjes geven, omdat we zoo blij, zoo heel erg blij zijn, dat de Heere Jezus geboren is, en wij, als we zelf blij zijn, ook anderen graag blij willen maken.

Ik heb hun ook gezegd, Frans, dat het niet het voornaamste voor ons moet zijn op Kerstfeest geschenken te krijgen, maar dat we met nog meer

blijdschap Hem, wiens geboortefeest we vieren, wat geven moeten.

Ik heb geprobeerd hun duidelijk te maken, dat ze dus den Heere Jezus iets geven moeten, doch dat wij Hem, van wien alles is, eigenlijk niets geven kunnen als ons hart. En dat de Heere Jezus, als wij ons hart Hem geven, daar o zoo graag in wil komen wonen en ons dan helpen zal, Hem te vreezen en te dienen.

Ik geloof wel, dat er bij die kinderen al zijn die den Heere Jezus liefhebben. Dat is heerlijk, Frans, nu al eenige vruchten te zien op mijn werk.

Het zal vreemd zijn, zonder moeder en jou Kerstfeest te vieren. Denk op Kerstavond, als je bij den boom zit, maar veel aan mij, ik zal aan jou denken en zoo, denkend aan elkaar, zullen we ons dicht bij elkaar voelen. En . . . als we samen bidden, zijn we al heel dicht bij elkaar, beiden geknield voor God.

Toe Frans, schrijf je me nog eens gauw een langen brief?

Je Marie.

Lieve Marie,

Hoe gaat het met je vriendje? Ja, ik was erg blij met je brief en daarna heb ik geprobeerd blij te blijven. Dat is moeilijk, Marie, want o, ik mis je toch zoo, altijd, altijd, altijd.

Weet je nu, hoe erg ik je mis?

Vaak, heel vaak denk ik aan wat mijnheer

Brons toen op Zondagsschool zeide: dat zending-zijn moeilijk is. Ik vind, dat broer zijn van een zendings-onderwijzeres ook moeilijk is, heel, heel erg moeilijk.

Het is hier nog steeds stil dat je weg bent, en toch gebeuren er soms zulke prettige dingen, dat je, kon je eens even komen kijken, verbaasd zou staan.

Al mijn vrienden mogen hier komen, Marie, en met Kerstmis hebben Piet en Bert, die moeilijk thuis konden zijn, omdat hun moeder zoo ziek is, hier gelogeed. Hoe vind je dat?

En moeder gaat met me uit en praat met mij over vader. Dat vooral vind ik zoo prettig. Weet je wat ik geloof, Marie? Dat moeder ook een offer brengt, en een grooter nog dan ik. Want moeder offert, buiten jou, nog haar rustige leven op. O, Marie, als het mij al te moeilijk wordt, dat je weg bent, let ik maar op al het prettige dat ik nu heb en dan denk ik aan het mooie werk dat je doet, aan het jongetje, dat nu zoo gelukkig is en . . . ja, dan gaat het verlangen naar jou niet dadelijk over, maar dan begin ik toch weer blij te worden.

Was je blij met de kerstkist? Wat prettig dat ik toen op dat eerste jaarfeest van den kring, dat wij meevierden, het tableau zag, dat voorstelde het uitpakken van een kerstkist. Nu kan ik me een beetje voorstellen hoe jij die kist hebt uitgepakt.

Weken lang zijn we voor die kist bezig geweest. Al mijn vrienden hebben geholpen. Een avond

in de twee weken kwamen we bij elkaar om in te pakken, wat we voor de kist gekregen hadden. We hadden ook nog een apart spaarpotje, daaruit hebben we die lekkere speculaas gekocht. Ze was speciaal verpakt om naar Indië te worden gezonden, gewoon verpakt zou ze niet lekker meer geweest zijn, na die lange reis. Nu was ze zeker nog wel goed?

Kerstavond hadden moeder en ik het eerst wel moeilijk. We misten je toch zoo erg. Moeder hilde om jou en vader, en ik had wel erg graag meegedaan. Ineens dacht ik er echter aan, dat ik jou beloofd had flink te zijn en toen heb ik mijn best gedaan moeder op te vroolijken. Toen Piet en Bert, die even naar hun zieke moeder waren, terugkwamen, merkten zij niet meer aan ons, dat wij zoo verdrietig geweest waren.

We hebben met elkaar een heerlijken avond gehad. We zongen en speelden met elkaar. Bert speelt viool, en ik ben erg vooruitgegaan met orgelspelen, sinds je weg bent.

Het was werkelijk gezellig, hoewel ik onder alles wat ik deed aan jou moest denken.

Ik voelde mij niet zoo heel ver van je af. Was dat, omdat we zoo heel erg aan elkaar dachten?

O, Marie, soms ben ik toch zoo blij. Als jij nu maar hier was, zou het niet heerlijker meer kunnen zijn.

Moeder veel vroolijker dan vroeger, mijn vriendjes hier bij mij. . . . maar ja. . . . ik bedenk me nu, dat als jij niet was weggegaan, alles wel bij het oude zou zijn gebleven, dus. . . .

Neen Marie, daar kom ik niet uit.

Gisteren bleef ik hier in mijn brief steken. Ik ga hem nu afmaken.

Weet je welk plan ik gemaakt heb, Marie? Om ook naar Indië te komen. Dan ben ik weer bij jou. Als wat? Dat weet ik nog niet. Eerst dacht ik, dat ik maar zendeling worden zou, doch later bedacht ik me, dat ik ook evengoed onderwijzer zou kunnen worden, dan ben ik eerder klaar en kan dus vlugger bij jou zijn.

Ik heb al uitgerekend dat ik, wanneer jij over zes jaar met verlof komt, juist klaar kan zijn, ook met mijn hoofdacte. En dan gaan we samen terug en zullen dan zien, dat we op één school komen. Zal dat niet heerlijk zijn, Marie?

Nu ik dat plan gemaakt heb, vind ik het niet zoo erg meer dat je weg bent. Ik ga heel hard werken, om zoo gauw mogelijk bij je te kunnen zijn.

Vind je mijn plan niet schitterend?

Schrijf spoedig terug aan je Frans.

13. WAT MARIE ANTWOORDDE

Marie lag op een rustbank, toen zij dezen brief van Frans ontving. Zij was heel moe, de warmte matte haar af. Het werk op school was erg vermoeiend, want de kinderen leerden niet zoo heel gemakkelijk. Toch deed zij haar werk altijd met grooten ijver en veel liefde.

Met groote blijdschap begon zij den brief te lezen. Hè, het was altijd heerlijk brieven te krijgen, maar op een dag als vandaag, wanneer

Marie lag op een rustbank.

ze moe was en wat terneergeslagen, dubbel heerlijk.

Toen ze aan het laatste deel van den brief gekomen was, fronste zij de wenkbrauwen, en zoodra zij den brief heelemaal gelezen had, stond zij op, nam haar schrijfgereedschap en begon aan een brief.

Maar Frans, je plan om hierheen te komen, vind ik heelemaal niet goed.

Want je wilt hierheen komen om mij. Maar dat gaat niet, Frans.

Het werk is hier te moeilijk om dit te willen doen in eigen kracht.

Alleen als je je door God geroepen weet en het werkelijk je lust is, om in het zendingswerk God te dienen, mag je je geven aan dat werk. Anders geloof ik, dat je heel verkeerd doet.

Neen Frans, om mij hier komen is zeker niet goed. Dat plan kan ik heel niet schitterend vinden.

Denk toch eens goed na, over wat je wilt en verwar mij niet met het werk hier.

Ik moet je dit dadelijk schrijven, ik ben toch zoo geschrokken van je plannen.

Ga eerst maar rustig door met je studie. Zorg goed voor moeder. God zelf zal je den weg wel wijzen, dien je gaan moet.

Niet zelf dien willen bepalen, hoor Frans.

Weet je wel, dat zelfs wij, die uit liefde tot God dit werk hier begeeren, vaak teleurgesteld worden? Want het werk gaat hier langzaam, heel, heel erg langzaam. Soms lijkt het wel, of al het werk vergeefs is. En die gedurige teleurstelling, de gedachte dat al je werken nutteloos is, kun je alleen maar dragen, wanneer je weet, Gods werk te doen.

Neen Frans, je plan is niet goed. Eigenlijk geloof ik, dat jouw plaats bij moeder is.

Het offer, dat ik moest brengen, was, dat ik gaan moest en jullie verlaten.

Jouw offer kon weleens zijn, dat je blijven moet, Werk ijverig en doe in alles je plicht, en tob nog niet over de toekomst.

Toen Marie zoover gekomen was hield zij op met schrijven. Hè, ze ging nu eens heerlijk rusten. De brief werd toch nog niet verzonden. Maar zij had het niet kunnen laten, Frans dadelijk te schrijven.

Eenige dagen later vervolgde zij haar brief.

Ziezoo, Frans, nu ga ik weer verder.

„Hoe het met den kleinen Sandy is?” vroeg je. Nu, daar kan ik je heel wat van vertellen, heel wat goeds.

Hij is nu bijna beter. Maar weet je, wat hij gedaan heeft, terwijl hij ziek was? Zijn ouders voor Christus gewonnen.

Ik schreef immers reeds, dat ze lang aarzelden, eer zij er in toestemden, dat de zendeling naar hun kind kwam kijken. En die aarzeling is te begrijpen, Frans; voor al het vreemde zijn ze bang. Bovendien verkondigde de zendeling een anderen godsdienst en ze wilden naar hem niet luisteren. Ze waren bang, door hem overgehaald te worden van godsdienst te veranderen. En wie dat doet, heeft heel veel te lijden van zijn stamgenooten.

Als ik kwam, — en dat gebeurde vaak, want het ventje was altijd zoo blij als ik kwam, en ik houd

veel van hem, — verliet zijn moeder altijd de hut. Eerst dacht ik, dat ze dan wat werk ging doen buiten de hut, en dat zij daarmee wachtte tot ik er was, om haar kind zoo weinig mogelijk alleen te laten. Later echter heb ik gehoord, dat ze wegging, omdat ze niet hooren wilde wat ik vertelde aan Sandy, want Sandy vroeg altijd en altijd weer of ik vertellen wilde.

Zij was bang iets te hooren van God of den Heere Jezus. Het scheen wel, of ze reeds iets voelde van de kracht van Gods ontfermende liefde en zij die liefde ontloopen wilde.

Maar toen Sandy beter werd en sterker, vertelde hij altijd aan zijn moeder na, wat ik hem verteld had, en 's avonds dikwijls ook nog eens aan zijn vader. En omdat ze zoo heel, heel veel van hun jongen hielden, wilden zij hem dat vertellen niet verbieden, en nu, Frans. . . .

Nu leeren zij bij den zendeling uit den Bijbel, en bereiden zich voor om gedoopt te worden. En weet je, Frans, wat nu zoo mooi is? Dat ook hun vrees en angst verdwenen zijn en ze niet meer bang zijn voor booze geesten, omdat ze nu weten dat God regeert. Ze zijn ook niet bang meer voor hun stamgenooten, omdat ze voelen dat zij iets heerlijks hebben ontvangen, dat die anderen nog missen. Neen, ze hebben medelijden met de anderen en hopen zelf nog eenmaal anderen mee te kunnen brengen naar den zendeling, opdat ook die anderen zoo gelukkig zullen worden als zij.

Toen ze den eersten avond bij den zendeling

kwamen, omdat er zooveel was in hetgeen Sandy hun oververtelde, dat ze niet begrepen, en hun jongen had gezegd: „Vraag het toch aan den zending, die weet het,” heeft deze met hen gesproken en hun verteld van God en den Heere Jezus, zoo mooi, Frans, zoo mooi, als ik het nog nooit gehoord had. Ik dacht dadelijk, toen ik eenige dagen daarna jouw brief ontving en het slot las, dat jij nooit zoo over God zou kunnen spreken als je alleen om mij hier heen kwam. Neen, God moet de eerste zijn in ons leven, willen wij Hem ons leven geheel en al kunnen toewijden.

Denk toch nog eens goed na over hetgeen ik je schreef. 'k Hoop dat je zelf zult inzien, dat je verkeerde plannen hebt gemaakt.

Praat er vooral met moeder over, zij zal je zeker goeden raad kunnen geven.

Als wij er toch maar eens even samen over praten konden, wat zou dat heerlijk zijn.

Dag, hoor, je Marie, die veel aan je denkt en veel voor je bidt.

14. FRANS MET ZIJN MOEDER

De mail was aan. Moeder had dadelijk den dikken brief van Marie opengemaakt, en na Frans zijn eigen brief gegeven te hebben, zat zij nu den hare met groote aandacht te lezen.

Het was geruimen tijd stil in het vertrek. Marie schreef altijd van die heerlijk lange brieven, zoo-

dat moeder alles wist van haar werk in Indië. Maar eindelijk had moeder den brief toch uit. Morgen las zij hem nog wel eens over. Nu eens hooren wat Frans wist, dacht ze, maar opkijkend schrok ze van Frans' gezicht.

„Maar jongen,” zei ze, „staat er slecht nieuws in jouw brief?”

Frans schudde het hoofd en probeerde weer zoo gewoon mogelijk te doen. Op eens echter dacht hij er aan dat Marie schreef: „Praat er met moeder over,” en na nog eenige aarzeling vertelde hij moeder alles.

„Het valt me nu alles zoo tegen, Moeder,” zuchtte hij. „Ik had het toch zoo graag gedaan. Nu werpt Marie al mijn toekomstplannen ineens weer omver.”

„Marie heeft gelijk, jongen,” zei moeder, nadat zij geruimen tijd in gedachten verzonken was geweest. „Om de reden, die jij aanvoerde, kan en mag je dat werk niet beginnen.”

„Zoudt u het niet goed gevonden hebben, Moeder? Zoudt u het erg vinden, als ik ook naar Indië ging?”

„Niet goed vinden?” aarzelde moeder. „Als God je riep, zou ik je niet tegenhouden, mijn jongen. Maar als je de stem van je eigen wil houdt voor Gods stem, moet ik je wel tegenhouden, zooals Marie ook al gedaan heeft.

Zeg me eens eerlijk, als Marie niet in Indië was, zou je dan het zendingswerk ook begeeren?”

Beschaamd boog Frans het hoofd en moeder vroeg niet verder, ze wist het antwoord reeds.

„Het zendingswerk is zoo mooi,” vervolgde moeder wat later. „Ik weet dat zelf eigenlijk pas goed, nu Marie zich er aan gegeven heeft. Vroeger ging ik het vrij onverschillig voorbij.

Ach, Frans, toen vader nog leefde, was ik zoo gelukkig, dat ik maar weinig dacht aan God en aan Gods werk.

Na vaders dood ben ik jaren- en jarenlang veel te bedroefd geweest om ergens aan te denken.

Maar door Marie heb ik leeren inzien, dat ik veel te veel voor mezelf, veel te weinig voor anderen geleefd heb. Nu kan ik daar niet zoo heel veel meer aan veranderen. Het eenige wat ik doen kan, is mijn kind blijmoedig afstaan.”

„Uw kind, Moeder? Dus alleen Marie kunt u voor dit werk missen?”

„Neen, Frans, ik zou, als God het vroeg, ook jou kunnen afstaan, hoe eenzaam ik dan ook worden zou. Maar let wel. Aan God wil ik je afstaan, niet aan Marie. Dat zou ze trouwens zelf ook niet willen.”

Terneergeslagen bleef Frans dien avond, in tegenstelling met andere avonden, wanneer er brieven van Marie waren. Maar deze brief van Marie was ook een groote teleurstelling voor hem. Waarom nam Marie ook alles dadelijk zoo ernstig?

Was het dan niet eender of hij nu hier of in Indië bij het onderwijs kwam? Als hij nu nog gezegd had, zendeling te willen worden. Maar hij bereidde zich hier toch ook voor het Christelijk onderwijs voor!

Was het dan niet precies eender, of hij nu hier, of in Indië het Christelijk onderwijs diende?

Dat blijft zeker gelijk, zei een inwendige stem. Als je de kinderen niets kunt geven, moet je maar liever in 't geheel geen Christelijk onderwijzer worden.

Nu eerst voelde Frans, hoe arm hij toch eigenlijk was. Hij was een Christen, d. w. z. hij was gedoopt en hij ging naar de kerk en de catechisatie, maar was hij een Christen? Was Christus hem alles?

En toch wist hij: Christelijk onderwijzer wilde hij worden. Hij zou zijn lessen niet beginnen willen of kunnen, zonder gebed.

Moeder zag wel, de volgende dagen, dat Frans het moeilijk had, maar wist toch niet goed wat ze doen moest. Zwijgend zijn strijd aanzien, of hem dwingen, er over te spreken. Zij besloot tot het eerste, maar . . . zij zou voor hem bidden.

Aan Marie schreef ze ook over Frans, en zonder dat hij het wist, waren beiden, moeder en Marie, vol zorg over hem.

15. MET VERLOF

„Is het nu zoo goed, Moeder? Is er nog iets dat „I u anders zou willen?”

„Niets, jongen. Alles is best. Ga nu maar gauw.” Frans keek eerst de kamer nog eens rond. Het zag er gezellig uit, vond hij.

Een groote bos roode tulpen stond op tafel. Om-

dat ze die in Indië niet hebben, had hij gezegd, toen hij ze meebracht en een nieuw laag stoeltje stond bij den haard.

Dat stoeltje had Frans voor Marie gekocht.

„Om te rusten is toch haar verlof, nietwaar Moeder?” had hij gevraagd. „Een makkelijken stoel moet ze hebben.”

„Zet het stoeltje hier bij den haard, jongen,” verzocht moeder, „want warmte zal ze wel kunnen gebruiken, zij heeft het zeven jaar lang zoo warm gehad.”

Zoo was alles klaar om Marie te ontvangen, die vandaag met verlof uit Indië zou aankomen.

Toen Frans was heengegaan, liep moeder onrustig heen en weer. Soms legde zij haar hand op haar onrustig kloppend hart en zuchtte even.

Dat hart deed haar pijn den laatsten tijd en dat zou wel niet beter worden, eer zij haar kind had weergezien.

Nu zou dat echter niet lang meer duren. Frans had het kantoor van de boot opgebeld en daar verwachtte men de boot om drie uur. Nu was het halfdrie. Weer verschikte ze wat in de kamer. Zou ze al thee zetten? Nee, nog maar even wachten, totdat Marie er was. Haar eerste kopje thee thuis moest toch heel lekker zijn.

„Een auto, daar is ze!” riep moeder eindelijk halffluid en haastte zich naar het raam.

Nog bijna eer zij het wist was Marie binnen. Marie, haar eigen Marie. Niets was er aan haar veranderd. Ze droeg zelfs het mantelpak nog, dat ze aanhad toen ze wegging.

„Ja,” lachte ze, toen moeder er iets van zei: „In Indië draag je dat niet, en nu hebt u me dus terug, precies zoals ik ging.”

Moeder wilde Marie dwingen, te gaan zitten, doch dat kon deze niet. Eerst even tot rust komen. „Eerst alle oude dingen weerzien,” zei ze. „Hè, wat een genot, deze kamer te zien, wat heb ik in Indië vaak met mijn gedachten hier vertoefd. En hoe vaak verlangd er eens even weer in te zijn.” Rusteloos liep ze heen en weer, nam hier een vaasje, daar een kop en schotel in haar hand, bekeek het alsof ze alles voor het eerst zag.

„Wat een genot, Moeder,” zei ze dan weer, „dat u niet verhuisd bent in dien tijd. Het lijkt me haast onmogelijk, dat ik mij in een vreemd huis zou thuisvoelen.”

Eindelijk ging Marie toch zitten. Nadat ze een tijdlang alle drie gezwegen hadden, zeide Frans: „Je zou niet zeggen, dat we elkaar in zoo'n langen tijd niet gezien hebben. Het lijkt wel, of er niets te vertellen is.”

„Er is te veel, Frans, veel te veel,” zei Marie. „Ik zou nu niets kunnen vertellen van alles wat ik in die jaren heb beleefd. Ik kan nu niets anders dan genieten van het „weer thuis zijn”.”

Het bleek wel waar te zijn, dat Marie eerst moest genieten van het weer-thuis-zijn, en daarna pas kon gaan vertellen. Maar toen ze eenmaal aan het vertellen toekwam!

„Ik zou u wel willen meenemen, Moeder,” zei ze eens op een avond. „U zoudt dan ook eens onder-

vinden, hoe aardig die menschen daar over het algemeen zijn.

De vader en moeder van Sandy zijn mijn beste vrienden, en Sandy wordt goeroe, dat is Inlandsche prediker."

„Behoeft hij daar dan niet veel voor te leeren?" vroeg Frans. „Je schreef toen, dat hij zoo dom was."

„Ja, knap was hij niet en dat is hij nog niet, al ging het leeren na zijn ziekte beter, maar. . . . hij is een oprecht Christen, en hij wil zoo graag van den Heiland vertellen. Hij hielp mij op de Zondagsschool en nu ik weg ben, zal hij haar wel grootendeels alleen moeten houden, met wat toezicht van den zendeling. Ik mocht altijd zelf ook graag luisteren, als hij de kinderen vertelde. Je voelt, hier is iemand aan 't woord, die één is met die kinderen; die hun gewoonten en gebruiken kent; die hun echt kan vertellen in hun eigen taal.

Ja, Sandy is een ijverig werker en een oprecht Christen en ik geloof dat hij nog vele inlanders tot rijken zegen zal zijn.

Weet je wat ze eenig vinden in Indië? Tooverlantaarn vertoonen. De grooten genieten daar evengoed van als de kleinen.

Met de lantaarn van den zendeling bereikten we heel wat menschen, want ook de niet-Christenen komen dan maar wat graag kijken en hooren dan toch ook gelijk wat de zendeling vertelt.

Meestal namen we eerst een geschiedenis uit den Bijbel, die vertelde de zendeling, en daarna een

verhaal, dat ik vaak vertelde. Dat waren altijd zeer prettige, gezegende avonden.

Men kan toch aan alles wel de vruchten van het Christendom zien; want toen op het doek eens een Inlander verscheen, een echte vechtersbaas om te zien, met zijn heidensche versierselen aan, door het middenstuk van den neus een kromme stalen pen, door de neusvleugels tot voor de oogen, en boven de oogen banden van kralen, in het haar haneveeren, die als een staart afhingen, merkten wij dat velen onrustig werden.

Aan het eind van dien avond bedankte een van de inlanders. Hij zeide, dat het toch zoo'n groote zegen was, dat de zendeling hun het Evangelie had willen brengen. Toen ik dat pakje droeg, zeide hij, en wees op de plaat, die nog op het doek was te zien, was ik een geweldenaar, die zich niet ontzag, zelfs koelbloedig te moorden. Ik meende dat ik een deel van den geest van den vermoorde zou krijgen. Maar nu weet ik, en allen die met mij Christen geworden zijn weten, dat dit verkeerd was, heel verkeerd. Nu weten we, dat Gods geest op ons valt, als we Hem werkelijk oprecht dienen en dat we nu gelukkiger zijn dan vroeger ooit.

U begrijpt, hoe heerlijk het voor den zendeling was dit te hooren. Het was zoo echt bemoedigend voor hem. Ook de kinderen veranderen onder den invloed van het Christendom. Ze komen gewasschen op school en met niet al te vuile kleeven. De eerste jaren was dat heel anders, toen moest ik ze nog de allereerste beginselen van netheid

bijbrengen. Het is heel goed te zien, dat Christendom en onreinheid niet bij elkaar hooren. Waar het eerste komt, verdwijnt de laatste.”

„Woensdagmiddag. Frans, ga je mee?”

Met deze woorden waren de Woensdagmiddagwandelingen weer ingesteld.

Marie genoot van die wandelingen. Met volle teugen ademde zij de heerlijke lentelucht in. Het staalde haar krachten, die in het warme klimaat toch wel geleden hadden. Ze genoot van het Nederlandsche landschap.

„O, Frans,” zeide ze eens, „je weet niet, hoe heerlijk ik die weilanden vind, hoe ik geniet van de rust, die uitgaat van die lui liggende herkauwende koeien.

De overweldigende plantengroei in Indië vermoeit zoo en ik snakke soms naar ons eenvoudige land.”

„En nu ben je in dat land; ga je nu ook weer graag terug?” vroeg Frans.

„Ja, ik ga graag terug, Frans,” was het antwoord.

„Ik houd van mijn werk in Indië, ik houd van die kleine bruintjes en ik vind het zoo heerlijk, te mogen meehelpen aan het werk der zending. Maar het zal mij veel kosten weer van moeder weg te gaan. Zij is heel erg verouderd in den tijd, dat ik weg was, Frans. Ik vrees zoo, dat ik haar, als ik nu wegga, nooit meer zal terugzien.”

Beiden zwegen geruimen tijd. Frans kon het zoo goed begrijpen, dat het Marie moeilijk zou vallen weer weg te gaan.

Eenige weken voor Marie weer naar Indië zou vertrekken, werd moeder ziek.

Een zware verkoudheid leek het eerst, doch al spoedig deden zich complicaties voor, welke den toestand ernstig maakten.

„Wat heerlijk, dat ik jou nu bij mij heb,” zeide moeder vaak tot Marie en eens zeide zij: „Wat is God toch goed, dat Hij mij nu juist wegneemt.”

Marie zweeg bij die woorden. O, haar heele hart kwam er tegen op, moeder te moeten missen, en toch moest ze instemmen met wat moeder zeide. Al spoedig kwam het einde. Rustig en stil sliep moeder in.

„Ik ben toch zoo rustig over jullie,” had ze nog gezegd, enkele uren voor haar dood.

„Marie gaat weer terug naar haar werk, haar mooie werk in Indië en Frans heeft zich ook zulk mooi, heerlijk werk gekozen. Het komt alles nog goed, hoor, mijn jongen,” en bij deze woorden had moeder Frans veelbeteekenend aangekeken.

Het was de avond van den begrafenisdag.

In de ons zoo welbekende kamer, waar het nu wonderlijk stil was na al de drukte der laatste dagen, en vooral na dezen drukken dag, zaten Marie en Frans.

Ze waren beiden in eigen gedachten verdiept. Eindelijk zeide Marie: „Hoe moet het nu met jou, Frans? Over enkele weken ga ik weer weg, je kunt hier toch niet alleen blijven wonen.”

„Nee, Marie,” was het antwoord, „dat zou me ook

niet erg lijken. Oom Jan bood mij een plaats in zijn huis aan, tot mijn meerderjarigheid. Hij wordt nu mijn voogd, maar.... ik heb heel andere plannen," en op een laag stoeltje bij Marie zitten gaande, zooals hij vroeger zoo vaak deed, zeide hij: „Wat zou je er van zeggen, Marie, als ik oom eens toestemming vroeg om zendeling te worden?"

Verschrikt en verbaasd zag Marie op.

„Schrik maar niet, hoor," zeide Frans. „Het is nu niet maar een zoo los opgeworpen plan. Ik wil het nu niet, om eenmaal bij jou in Indië te komen, maar om het werk, het werk alleen. Omdat ik geloof, dat God mij voor dat werk gebruiken wil. Heusch, Marie, ik geloof nu zeker, dat dit mijn weg is.

En moeder wist het ook. Anders zou ze immers niet gezegd hebben: „Frans heeft ook zulk mooi, heerlijk werk gekozen."

Toen jouw brief kwam, Marie, nu al ruim zes jaar geleden, waarin je me zoo heel verschrikt ontraadde om naar Indië te komen, was ik eerst zeer terneergeslagen.

Het is waar," ging Frans verder en het was of het hem goed deed er eindelijk eens met Marie over te kunnen praten, „het is waar, dat ik toen dat werk koos, om bij jou te kunnen zijn, maar toen je schreef, dat ik dat werk om die reden niet mocht beginnen, voelde ik toch wel, dat het niet zulk een onoverwogen plan was, als ik zelf eerst meende.

Toch wilde ik er niet meer over schrijven, ik was

een beetje boos om dien brief en vond je overdreven.

Door moeder heb ik echter alles anders leeren zien. Zij deed me begrijpen dat jij gelijk had. Maar moeder heeft meer gedaan. Door steeds weer te praten over het mooie werk dat jij deed; door steeds met mij alle zendingsberichten te lezen, maar bovenal door mij er op te wijzen dat het heerlijk is, zich een kind van God te weten, en het anderen aan te zeggen, dat ze dit ook worden kunnen, bewerkte zij in mij het echte verlangen om van God te gaan spreken.

Maar ik wist toch niet hoe en dacht het alleen maar te kunnen doen tot mijn kleintjes op school. Kwam de gedachte aan zendeling worden al eens bij me op, steeds verwierp ik haar weer, want ik meende toen ook, dat mijn plaats bij moeder was. Maar nu is moeder er niet meer, nu kan ik met een rustig hart dit huis verlaten. Denk jij ook niet, Marie, dat moeder dit bedoelde, toen zij zeide: „Frans heeft ook zulk mooi, heerlijk werk gekozen?”

„Wat jammer dat je er mij nooit eens over schreef. Ik herinner me nog zoo goed, hoe ik van jouw brief schrok. Ik vond de gedachte vreeselijk, dat je op zulk een verkeerden grond je zendingsloopbaan zou beginnen.”

„Het was ook heel verkeerd, Marie, dat zag ik zelf later ook wel in. Heel vaak heb ik toen moeten denken aan wat mijnheer Brons ons vertelde op de Zondagsschool; hoe ook hij eerst het zendingswerk te gemakkelijk nam; daarna meende

nooit zending te kunnen worden en ten slotte zeggen kon: „Ik weet nu, dat God mij als zending gebruiken wil.” Dat kan ik nu ook zeggen, Marie. Is het niet heerlijk?”

„Ja, Frans, ik ben er blij om, heel erg blij.”

Het gesprek met oom Jan bracht aan het licht, dat moeder oom al gevraagd had, Frans nooit terug te houden, als hij den wensch te kennen zou geven zending te worden.

Frans was er verbaasd over. „Als moeder toch zoo zeker dacht, dat het daartoe komen zou, waarom zou ze er dan nooit eens iets van gezegd hebben?” vroeg hij Marie.

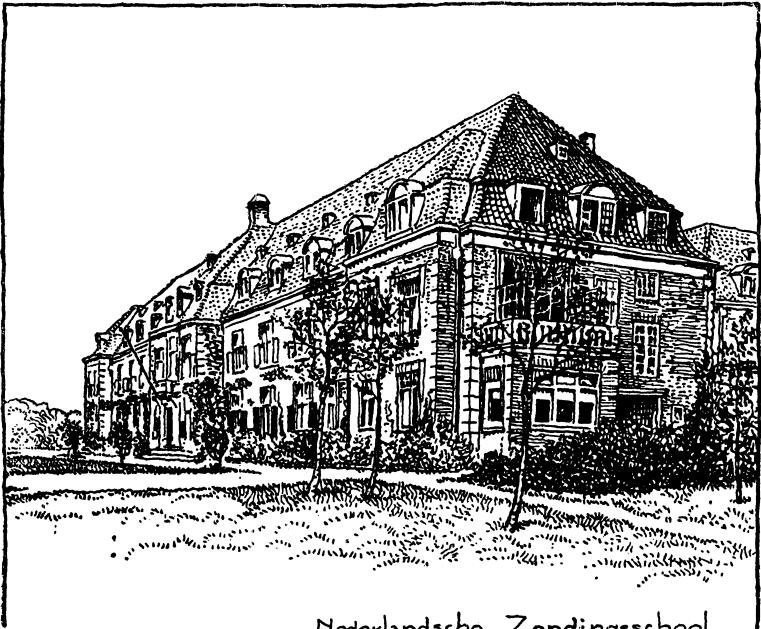
„Ik denk dat moeder bang was in te grijpen, daar waar God werkte,” was Marie's ernstig antwoord.

Nadat Frans zich aangemeld had bij een der Zendingsvereenigingen, kreeg hij al spoedig bericht, dat hij direct op de Zendingsschool te Oegstgeest geplaatst kon worden. Het was wel midden in den cursus, doch in enkele gevallen had er weleens een tusschentijdsche opneming plaats, wanneer dat om bepaalde redenen gewenscht mocht blijken.

En die waren hier wel aanwezig, meende het Bestuur.

Precies vier weken na moeders dood vertrok Marie weer naar Indië.

Met diepen weemoed staarde zij, op het dek van de boot staande, naar het schijnbaar wegdrijven-

Nederlandsche Zendingsschool
Oegstgeest

de land. En op dat verdwijnende land stond Frans. Nu had hij haar wel mogen wegbrengen. Nu was er geen moeder meer, die ontzien moest worden.

Het Vaderland zal wel leeg zijn, zonder moeder, dacht Marie.

Toen zocht ze Frans weer met haar blik. Een klein stipje gelek hij, tusschen heel veel van die stippen en groote blijdschap vervulde nu haar hart, blijdschap omdat Frans, haar Frans, zending zou worden.

16. WEER BRIEVEN

Lieve Marie.

Je zult wel heel verlangend zijn, iets te hooren van mijn leven hier. Ik zal probeeren je er alles van te vertellen.

Je weet al, dat ik, omdat ik mijn onderwijzers-actie heb en reeds aan de studie voor mijn hoofdactie was begonnen, dadelijk in de tweede klas kon worden geplaatst. Er zijn hier drie klassen, elk van twee jaar. Ik kan dus, als alles voorspoedig gaat, na vier jaar klaar zijn.

Het is hier hard werken, de studie is zoo veelomvattend, maar zeer animeerend. Het leven is hier erg eenvoudig. We hebben ieder een eigen slaapkamertje, en dat is heel prettig. Zoo nu en dan heeft ieder wel eens behoefte, even alleen te zijn. Anders dan op onze slaapkamer kan dat niet, want een studeerkamer moeten we samen deelen.

Deze kamers zijn zeer sober gemeubeld. Twee schrijftafels, twee stoelen, boven iedere tafel een lamp, verder niets. Wil men wat gezelligheid aanbrengen, goed, dat mag, en ieder doet dat dan ook volgens eigen smaak.

Voor mijn schrijftafel legde ik het smyrnatapijtje dat jij eens voor moeder maakte, en de lamp, welke jij voor mij uit Indië meebracht, staat er op. Dan heb ik de wanden versierd met eenige mooie platen.

Eerst meende ik ook op de studeerkamer de portretten van vader en moeder en jou op te han-

gen, doch na eenig nadenken zette ik die toch op mijn slaapkamer.

Iets wat zoo alleen van mij is, heb ik toch liever niet op een kamer, waar ook een ander thuis is. De maaltijden zijn, zooals alles hier, eenvoudig en heel gezellig. De directeur van het internaat en mevrouw zitten mee aan, en als het waar is, dat gezellige kout goed is voor de spijsvertering, zullen wij hier aan stoornissen daarin nooit lijden.

Zooals ik reeds zeide: het eten is eenvoudig en toen ik de eerste maal mee aanzat, moest ik denken aan wat ik rondom mij hoorde zeggen, toen ik eenige jaren geleden de zendingsfilm zag, en er ook verschillende kiekjes van de school op het doek kwamen, waaronder ook de eetzaal in gebruik. „Dat is daar wel in orde,” zeide de een. „Zoo is het wel uit te houden,” meende een ander en meer zulke opmerkingen werden gemaakt, waaruit bleek, dat men dacht, dat de aanzittenden zich aan allerlei lekkernijen te goed deden. Men kon natuurlijk niet zien, wat er op tafel stond, en vergat, dat een keurig gedekte tafel, waaromheen vele vroolijke gezonde jongens zitten, wel een weelderigen indruk maken moet.

Ik schreef: vroolijke jongens, en dat zijn we hier, hoor. En dat mag toch ook. Laatst zeide een dominee, die hier op bezoek was, dat jongelui met zulk een heerlijke toekomst voor zich, wel vroolijk moeten zijn.

We leven hier altijd in de zendings sfeer en ik geloof dat dit voor onze toekomst heel goed is.

Vaak logeeren hier zendelingen die met verlof in het Vaderland zijn, en die vertellen ons dan van hun werk. Daarvan leeren we natuurlijk minstens evenveel als van gewone lessen.

Mijnheer Brons was ook hier en vond het prettig te hooren, dat ik destijds leerling van de Zondagsschool was, waar hij eens sprak. Hij is nog steeds ongetrouwd en zeide, dat dit voor een zending zeer bezwarend is. Toch heeft hij veel zegen op zijn werk gezien, dat hij hoopt nog vele jaren te kunnen voortzetten.

O, Marie, als ik je alles zou willen vertellen, zou ik wel een heelen dag kunnen doorschrijven, maar dat gaat niet. Eén ding wil ik je echter toch nog schrijven.

Op dienzelfden filmavond waarvan ik reeds schreef, maakte iemand de opmerking, dat de school nogal luxueus ingericht zou zijn.

Een vleugel had hij op het doek gezien, en een piano, een orgel en ergens nog een prachtige lichtkroon. Die heer scheen ook al te meenen, dat ze in de zendingsschool royaal omspringen met het geld, dat veelal door kleine giften van menschen, die maar weinig missen kunnen, wordt bijeengebracht.

En het is waar, Marie. Er is een vleugel en een piano, een orgel en een lichtkroon, zeker.

Maar de vleugel kreeg men in bewaring van iemand die hem nooit liet terughalen en de piano kreeg men cadeau.

Eén orgel hebben wij in gebruik voor de studie, terwijl er ook nog het oude orgel staat, dat

vroeger gebruikt werd, toen de zendingsschool nog in Rotterdam gevestigd was. Wat blijft er nu over van al die weelde?

Ja, het is waar, de lichtkroon in de bestuurskamer is weelderig, maar dat is een geschenk van enkele vrienden.

Wat naar toch, Marie, dat de menschen zoo vaak praten en hun oordeel uitspreken over iets, waarvan zij niets afweten.

Wat zou er veel ellende en narigheid kunnen voorkomen worden, als men eens wat meer zweeg.

Nu eindig ik heusch, hoor. Ik zou nog wel graag wat willen doorgaan, doch mijn werk wacht.

Vele groeten van je Frans.

17. AFGEVAARDIGD

Het was Hemelvaartsdag. Bij groote drommen verlieten de menschen des morgens de stad en het scheen wel, of deze dag alleen was een dag om te genieten en uit te gaan.

Ontelbare auto's maakten de wegen onveilig en een lange rij fietsers trapte rusteloos voort.

Zouden er onder die velen ook nog wel zijn, die er even met dankbaarheid aan dachten, waarvan deze dag spreekt?

Toch waren niet allen de stad uitgetrokken, want 's avonds tegen zeven uur spoedden velen in Rotterdam zich naar de Groote kerk, waar de afvaardiging van zendelingen zou plaats hebben.

Het groote indrukwekkende gebouw was reeds lang voor zeven geheel gevuld met zendingsvrienden. Drie jonge mannen zouden worden afgevaardigd. Onder den kansel zaten ze, met hunne verloofden.

Onder hen bevond zich ook Frans.

Eerst hield een predikant een korte rede, waarin hij de gemeente en de af te vaardigen zendingen wees op het heerlijke, het moeilijke, het noodige van het zendingswerk. „Het heerlijke van de zendingsoodspraak is,” zoo zeide hij, „dat we doorgeven, hetgeen God ons eerst gaf. Het moeilijke is voor den zending het werken in een vreemd land, onder vreemde volken, bij wie alles anders is dan bij ons, alles anders, behalve het verlangen naar God.

Het moeilijke is voor hen, die buiten het eigenlijke zendingsoodspraak staan, te begrijpen alle nooden, die het zendingsoodspraak met zich meebrengt. En noodig is het zendingsoodspraak, omdat God het ons bevolen heeft en wij Christus niet verwachten kunnen, eer wij alle volken hebben gebracht de blijde boodspraak des heils.”

Hierna beklom de voorzitter van het hoofdbestuur den kansel.

„Veel zal ik niet zeggen,” zoo zeide hij, „want deze jonge mannen, die nu gereed staan, naar de heidenen te gaan, weten wel wat zendingsoodspraak-zijn eigenlijk inhoudt. Het is hun gezegd al de jaren dat ze studeerden en in het laatste jaar nog eens met bijzonderen nadruk, dat een zendingsoodspraak moet zijn als één die dient, dat een zendingsoodspraak en zijn

vrouw zich aan het volk, tot hetwelk ze gezonden worden, moeten geven, heelemaal.

Dat een zendeling moet zijn in een wereld van liegen en bedriegen, een man, wiens ja, ja is. Een man, op wien men aan kan, een man, die niet op zijwegen gaat. Hij moet ook de heidenen met groot geduld verdragen en hen telkens weer opnieuw wijzen op Gods groote liefde. Maar het zendingswerk is ook zoo heerlijk, het leven van een zendeling en zijn vrouw kan zoo rijk zijn.

Toch zullen de teleurstellingen niet uitblijven. Gij gaat natuurlijk vol goede verwachtingen, vol hoop en moed. Maar weet wel, dat de weg der bekeering van het heidendom tot het Christendom een lange en moeilijke is en dat het veelal heel lang duurt, eer een heiden den beslissenden stap durft doen.

Houdt dat vooral in het oog, dan zult ge niet zoo gauw moedeloos worden, dan zullen de teleurstellingen niet zoo drukken en wetende dat alles moet medewerken ten goede, zult ge den dag der kleine dingen niet verachten."

Toen kwam het gewichtige moment, dat de drie jonge mannen nederknielden en vele predikanten, in een kring rond hen geschaard, de rechterhand als zegenend uitstrekten, terwijl de gemeente in eerbiedig zwijgen toezag. Na de inzegening werd staande gezongen:

't Is Godes zaak, waarvoor gij strijdt;
Op Hem gehoopt, vertrouwd altijd;
Laat rustig God regeeren!

Zijn liefde in Christus, eind'loos groot,
Zal, daar Hij hulp beschikt in nood,
Zijn woord doen triumfeeren.

Na de afvaardiging was er gelegenheid voor de jonge zendelingen, eenige woorden te zeggen tot de gemeente.

Het laatst kwam Frans op den kansel.

„Loof, loof den Heer, mijn ziel, met alle krachten”, zoo juicht en jubelt het in mij,” begon hij. En eenvoudig, doch vol vuur vertelde hij, hoe hij zending geworden was. Hij spaarde zichzelf niet, hij vertelde van de groote fout, die hij eenmaal gemaakt had, door zending te willen worden, alleen omdat hij graag naar Indië wilde, en niet, omdat hij verlangde, Gods naam te prediken onder de heidenen.

Maar Gode zij dank,” jubelde hij ten laatste, „Hij keurt mij nu toch waardig, Zijn werk te doen.”

Hij gedacht ook Marie, die nu in Indië aan hem denken en voor hem bidden zou. En met teedere woorden gedacht hij zijn moeder, die, eer zij stierf, den weg reeds voor hem gebaad had, omdat zij wist, dat hij in het Zendingswerk zijn levensdoel zou vinden.

18. IN HET WERK

Reeds eenige maanden woonde Frans met zijn vrouw in Indië, in hetzelfde land als Marie, maar o zoo ver van haar verwijderd, meer dan een week reizen.

Zij zouden tot het werk worden ingeleid door den zendeling, die reeds verscheidene jaren daar gewerkt had. Zoodra zij zelfstandig zouden kunnen werken, zou hij weer op een anderen post de behulpzame hand gaan bieden, opdat de zendeling die daar stond, met verlof naar Holland zou kunnen gaan.

Het is vaak een moeilijke tijd voor het werk, als de zendeling met verlof gaat, maar de meesten hebben het zoo noodig en verlangen er daarom zoo naar.

De zendeling, die Frans inleidde tot het werk, verlangde niet naar verlof. Waarom zou hij ook? Zijn werk, dat hem lief was, was toch in Indië. De vrouw, die hij liefhad, was dicht bij de zendelingswoning begraven met haar beide kleine kindertjes.

Eens kwam Frans zeer ontdaan bij zijn vrouw thuis en zeide: „Nu heb ik toch een staaltje van echt heidendom aanschouwd,” en hij vertelde, hoe hij in een hut een ernstig zieke gevonden had, waar men een medicijnvrouw had bijgehaald. Deze had den armen zieke met water, waarin kruiden waren opgelost, overgoten. Daarna had ze dien stakker gewreven en zoo met hem gerold, dat hij van vermoeidheid bijna was gestorven.

Een familielid, die al dicht bij het Christendom stond, al deed hij den gewichtigen stap nog niet, had het niet langer meer kunnen aanzien en was den zendeling komen halen. Daar mijnheer Baas echter niet thuis was, was Frans meegegaan.

Het was moeilijk voor hem geweest om iets te

doen, daar hij de taal nog zoo slecht sprak; doch hij had toch indruk gemaakt door zijn groote verontwaardiging: en zachtjes waren ze allen de hut uitgelopen, alleen een dochter van den zieke was achtergebleven, en haar gaf Frans aan-

Frans bij den zieke in de hut.

wijzingen hoe dien armen afgetobden stakker te behandelen.

„Ik moest denken op weg naar huis,” besloot Frans, „dat het toch zoo waar is, wat ik eens op den zendingskalender las: Een gelukkige heiden leeft alleen maar in de sprookjes van onwetende Europeanen.

Als men het toch maar wat beter begreep, dat het leven van een heiden vol angst is, omdat ze

altijd moeten rekenen met onberekenbare machten.”

„Ja, het is jammer, dat er nog zooveel onkunde is omtrent het heidendom,” stemde Frans' vrouw toe, „ook bij de Christenen vindt men die onkunde en ook wel bij zendingsvrienden. Wat heerlijk toch, hè Frans, dat wij door God geroepen zijn, den bangen heidenen de blijde boodschap te brengen.”

19. MARIE

„Mijn verloftijd breekt aan, mag ik een paar maanden bij jullie komen logeeren? Ik wilde slechts drie maanden verlof vragen. Waarom een jaar te vragen en naar Holland gaan? Nu moeder gestorven is en jij hier bent, lijkt het me daar zoo leeg, niets is er meer dat mij aantrekt. Maar jou zou ik willen zien, Frans, en je vrouw,” zoo schreef Marie en Frans' antwoord luidde: „Kom zoo gauw als je kunt.”

„Woensdagmiddag. Marie, ga je mee?” vroeg Frans den eersten Woensdag dat Marie bij hen was.

„Maar Frans, dat gaat toch niet, wij uit, en je vrouw alleen thuis.”

„Gaat best, Marie,” zeide deze vriendelijk. „Frans heeft me zooveel van die Woensdagmiddagwandelingen verteld, dat ik me heel goed begrijpen kan, dat die hier ook moeten plaats vinden.”

„Hoe vind je Nelly?” was Frans' eerste vraag, toen ze op weg waren.

„Ik geloof dat je een heel goede vrouw hebt, Frans. Zij lijkt me zoo rustig, zoo heel niet op den voorgrond tredend en toch zoo beslist.

„Ja, wij zijn heel gelukkig samen,” zeide Frans. „Ze is ook zoo'n echte zendelingsvrouw, een heerlijke steun voor mij bij mijn werk. Ja, wij zijn heel gelukkig,” herhaalde hij.

„Weet je wel, Frans, dat ik er bijna toe kom je te benijden!”

„Omdat ik getrouwd ben?” vroeg Frans.

„Omdat jullie samen zijn. Mijn werk is mij heel lief, hoor, maar toch voel ik me soms heel erg alleen.”

Frans werd er stil van.

„Toe, Frans, denk er maar niet meer over,” zeide Marie, toen zij dit bemerkte. „Het gebeurt niet zoo vaak, dat het alleen-zijn mij benauwt. Ik heb zulk mooi, heerlijk werk, dat wel inhoud aan mijn leven geeft, en ik ben heel gelukkig in dat werk. Even, toen jij zoo zeide: „Wij zijn heel gelukkig samen,” voelde ik mij weer alleen, maar laten we daardoor onze eerste wandeling samen in Indië niet laten bederven. We weten toch beiden, dat God onze plaats heeft bepaald.

„Wat heerlijk, dat we nu hier samen wandelen, hè Frans. Wie zou het toch ooit hebben kunnen denken, dat wij nog eens beiden in Indië zouden wonen?”

„Beiden in Indië, dat wel, maar toch niet be-

paald bij elkaar,” zeide Frans. „Je hebt acht dagen noodig gehad om hier te komen.”
„Nu ja, maar acht dagen is nog geen vier weken,”

„Wat is Indië toch mooi.”

lachte Marie. „Ik vind, dat we toch al heel dicht bij elkaar zijn.”
„Maar toch niet zoo dicht, als ik verlangde, toen

ik, om jou, naar Indië wilde komen,” zeide Frans.

„Ja, maar, dat was ook fout, heelemaal fout, daar rekenen we niet meer mee.”

„Wat is Indië toch mooi,” begon Marie weer, na een pauze in het gesprek. „Maar zoolang wandelen als in Holland, kun je hier toch niet. Ik ben nu al meer dan moe.”

„Het zou hier niet zoo erg wezen, onze wandeling een uur te moeten bekorten,” meende Frans.

„Wat is er veel gebeurd sinds die wandeling, Frans. Wie had kunnen denken, dat het offeren van dat eene uur het eerste zou zijn van verschillende offers. En sommige waren heel moeilijk te brengen. Het moeilijkste was voor jou zeker wel, toen je mij moest afstaan aan het zendingswerk.”

„Dat was het zeker,” stemde Frans toe. „Ik denk dat je nu nog niet goed weet, hoe erg dat voor mij was.”

„En toch zijn al die offers ons tot rijken zegen geweest, daar ze ons leidden tot het werk, dat we door ons eerste offer leerden kennen.”

20. MIJNHEER BRONS

„We krijgen een logé.” Met deze woorden begroette Nelly Marie en Frans, toen ze van hun wandeling terugkwamen.

„Wie?” vroeg Frans.

„Mijnheer Brons,” zeide Nelly. „Hier is zijn brief.”

„Mijnheer Brons,” zeide Marie, „ken ik dien?”

„Ik geloof niet, dat je hem ooit gezien hebt, Marie, maar je hebt wel van hem gehoord. Weet je wel, hij sprak bij ons op de Zondagsschool. Door hem heb ik het eerst iets van het zendingswerk gehoord.”

„O, ja, nu weet ik het weer. Komt hij zoo maar eens?”

Frans lachte. „Nee, Marie. Tijd om zoo maar eens uit logeeren te gaan hebben de zendelingen niet. Maar mijnheer Brons moet noodig eens een poosje in een minder warme streek zijn. Zijn gezondheid heeft in de warmte veel geleden. Hier is het veel beter voor hem, al hoopt hij ook weer spoedig naar zijn eigen post te kunnen terugkeeren.”

„Haast jammer,” zeide Marie, eer zij zich dien avond naar haar eigen kamer begaf, „dat jullie nog meer logé's krijgen, wij hadden het dezen avond zoo prettig met elkaar.”

„Met mijnheer Brons zal het niet minder prettig zijn,” troostte Frans.

Zondagmorgen. Met een gevoel van groot geluk luisterde Marie in het kleine zendingskerkje naar haar broer. Nu zag zij hem voor het eerst als zending, als Evangeliebode. En zij kon het niet laten, in het kerkje God nog eens weer te danken, dat Hij ook Frans, haar Frans, wilde gebruiken in Zijn dienst.

Mijnheer Brons was er dien dag ook bij.

Al gauw moest Marie het zich zelf bekennen, dat het volkomen waar was, wat Frans gezegd had, dat het met mijnheer Brons niet minder gezellig zou zijn.

Zooals die toch vertellen kon. Ze werden nooit moe er naar te luisteren.

Het werd een heerlijke vakantie voor Marie en maar al te snel vlogen de dagen heen. Nog een week en dan zou ze weer teruggaan naar haar eigen werk. Mijnheer Brons was nog steeds haar medeloge en het scheen wel dat de andere lucht hem goed deed.

Eens op een avond vertelde hij van de groote teleurstelling in zijn leven, toen het meisje, dat zijn vrouw zou worden, door haar ouders daartoe gedwongen, weigerde mede te gaan naar Indië.

„Het was zoo jammer,” zeide hij. „Een zending zonder vrouw is toch eigenlijk maar een halve kracht. Een zendelingswoning zonder zendelingsvrouw is toch eigenlijk geen echt zendelingshuis.”

„Waarom bent u later toch niet gehuwd?” vroeg Frans.

„Omdat ik nadien nooit meer een meisje ontmoet heb, met wie ik zou willen trouwen,” was het antwoord, „en al gauw, nadat ik wist dat mijn meisje niet mee wilde naar Indië, werd afgevaardigd.”

„Ik wist dit reeds,” zeide Marie.

„Wist u dat?” was de verbaasde uitroep.

En toen vertelde Marie hoe ze als lid van den zendingskring „Kasihani Goesti” wel eens stukken uit zijn brieven had hooren voorlezen.

„Dat heeft mijn zuster dan gedaan. Dus u kent mijn zuster?” vroeg hij. „Wat vind ik dat prettig.”

De volgende dag was een Woensdag. Volgens de oude gewoonte, die hier in Indië ook steeds was volgehouden, maakte Marie zich gereed voor haar wandeling met Frans. Het zou haar laatste wandeling zijn met hem, voor wie weet hoelang. Maandag zou ze weer vertrekken.

Daar kwam mijnheer Brons aan en toen Marie hem verbaasd aankeek, zeide hij: „Uw broer gaf mij de gelegenheid dezen middag in zijn plaats met u te wandelen. Neemt u met dien ruil genoegen?”

Even aarzelde Marie, toen zeide ze: „Ja.”

Toen Marie weer thuiskwam wist ze, dat mijnheer Brons nu weer een meisje ontmoet had, met wie hij wilde trouwen en . . . dat zij dat meisje was. Ze kon het zich nog haast niet begrijpen. Zendelingsvrouw zou ze worden. Zen-de-ling-vrouw. Langzaam herhaalde zij het in zichzelf. Was het niet heerlijk? Was het niet iets om God voor te danken?

Nelly en Frans waren ook blij en vonden het heerlijk dat Marie nu ook samen met haar man zendingswerk ging doen.

Zoo heerlijk, dat Marie nu nog van God gekregen

had iemand om samen het leven mee door te gaan.

Een half jaar later kwam Marie weer terug bij Frans, om vanuit zijn huis te trouwen.

Het afscheid van school was haar zwaar gevallen, zooveel jaren had ze er gewerkt, zooveel moeilijke, maar ook zooveel heerlijke dagen er beleefd. Maar nu werd het toch nog heerlijker. En wat alles nog prettiger maakte, voorloopig zou mijnheer Brons een zendingspost waarnemen, die slechts een paar uur rijdens van Frans' post verwijderd was. De dokter achtte het beter, dat hij voorloopig nog niet naar zijn eigen post terugkeerde. En hoewel Marie reeds zoovele jaren van Frans verwijderd was geweest en met mijnheer Brons wel overal wilde heengaan, toch vergrootte het haar geluk, dat ze, althans voorloopig, vaak Frans zou kunnen zien en spreken. Hij zegende ook hun huwelijk in. Hoe was het toch mogelijk, vroeg Marie zich af, dat Frans, dien zij als kind verzorgd en vertroeteld had, nu haar huwelijk inzegende. Wat had God hun wegen toch wonderlijk geleid.

Met een stem diep van ontroering, hield Frans een korte toespraak.

Het geheele zendingskerkje was vol en het scheen wel of die inlanders het zich tot een eer rekenden dat in hun kerkje het huwelijk werd ingezegend van een zendeling.

„Nu zijn we toch bij elkaar, Frans,” zeide Marie

.... en reed naast haar man, het mooie Indische landschap in.

dien avond vroolijk, terwijl ze, door haar man geholpen, haar paard besteeg.

„Maar nu kwam ik niet naar jou, Marie,” plaagde Frans.

„Neen Frans, God bracht ons hier bij elkaar, en ik ben daar heel, heel erg blij om,” zeide Marie ernstig.

Toen wendde zij den teugel en reed, naast haar man, het mooie Indische landschap in, naar haar eigen woning.

INHOUD

	Blz.
1. Op de Zondagsschool	7
2. Een uitnoodiging	17
3. Het feest	21
4. Een offer	31
5. Wat Marie Frans vertelde	37
6. Wat het was	45
7. Steeds weer de zending	47
8. Het zendingsfeest	52
9. Strijd	59
10. Frans	66
11. Op reis	72
12. Brieven	76
13. Wat Marie antwoordde	86
14. Frans met zijn moeder	91
15. Met verlof	94
16. Weer brieven	105
17. Afgevaardigd	108
18. In het werk	111
19. Marie	114
20. Mijnheer Brons	117

Voor kinderboeken vrage men onzen catalogus.